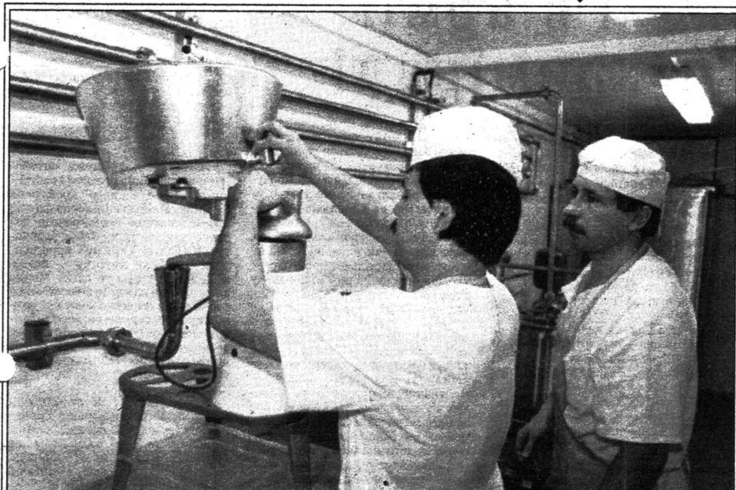
Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 65 (815) ♦ П'ятниця, 8 квітня 1994 року ♦ Ціна договірна

Цей солодкий, духмяний йогурт

Новий міні-завод з виробництва йогурту, збудований фірмою «Хорсте кастл», додався до переліку підприємств з перероблення сільськогосподарської сировини в Кіровоградській області. Підприємці завчасно розробили схему виробничо-комерційної діяльності і зміцнили її відповідною організаційно-технічною базою. Закупили в Ізраїлі потрібне обладнання, уклали договори з постачальниками молока, необхідних домішок і підприємствами міста.

Щодня до торговельної мережі надходить 1500 літрів солодкої духмяної продукції, розфасованої у пластикові «склянки». Причому 15 відсотків поживного напою одержують дитячі дошкільні заклади.

На знімку: в цеху з виробництва і розфасування йогурту.

Фото Ігоря ДЕМЧУКА.

Вибори-94

У Центральній виборчій комісії по виборах Президента України

6 квітня під головуванням І.Г.Ємця відбулося чергове засідання Центральної виборчої комісії по виборах Президента України.

Затверджено кошторис видатків на підготовку і проведення виборів Президента України 26 червня 1994 року в сумі понад 1,6 трильйона карбованців. Встановлено норми видатків окружної та дільничної виборчих комісій. З метою реалізації кошторису видатків на підготовку і проведення виборів Міністерству фінансів України внесено відповідні пропозиції.

По доповіді секретаря Центральної виборчої комісії І.І.Целуйка прийнято постанову про порядок перевірки дотримання вимог Закону України «Про вибори Президента України» щодо збирання підписів на підтримку претендента на кандидата в Президенти України. Цей документ буде опубліковано в пресі.

За інформацією заступника голови Центральної виборчої комісії В.Ф.Погорілка, на засіданні розглянуто і затверджено текст методичних рекомендацій Центральної виборчої комісії окружним виборчим комісіям у конкретних питаннях підготовки і проведення виборів Президента України з урахуванням положень нового виборчого законодавства.

Розглянувши заяви та інші документи, подані Соціал-демократичною партією України і Соціалістичною партією України, Центральна виборча комісія відповідно до статей 13 і 21 Закону «Про вибори Президента України» зареєструвала їх як такі, що виявили намір висунути кандидата для участі у виборах Президента України.

Розглянуто інші питання, пов'язані з підготовкою до виборів Президента України.

На засіданні Центральної виборчої комісії були присутні офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій на виборах, представники засобів масової інформації.

Пристрасті розпалюються

На Львівщині перед новим туром голосування хмарно з проясненнями...

Під час зустрічі з виборцями у Нововорівську начальник штабу УНСО кандидат у парламентарії Ярослав Ільясевич заявив, що вірить лише в Бога на небі і Степана Хмару на Землі, а виборці та їхні діти колись пишатимуться тим, що бачили Хмару. Народні депутати України Михайло Косів і Ярослав Кендзьор на цій же зустрічі, а відтак на прес-конференції закликали виборців замислитися над оприлюдненими документами з особової справи Ярослава Ільясевича, який приховав від виборців автобіографію, зокрема, те, що він багато років поспіль був партійним працівником різних рангів у Таджикистані, а тут видає себе за кадрового офіцера. У численних агітках УНА-УНСО зазначено: «Злодіїв — в тюрму, зрадників — на палю». І тоді, мовляв, буде порядок.

А якого порядку хочуть самі виборці? У Жидачівському та Яворівському виборчих округах киплять пристрасті. Там змагатимуться голова обласної Ради Микола Горинь і командир крайової команди УНСО Олег Вітович, професор університету Зореслава Ромовська та Ярослав Ільясевич. Гориня і Ромовську підтримує «Нова хвиля», унсовців — Степан Хмара.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Продиктовано в номер

Президент — гість прес-клубу

На черговому засіданні прес-клубу ринкових реформ на запитання журналістів відповідав Президент України Леонід Кравчук. Журналісти мали безліч запитань як з політичної, так і з економічної площин, тож ми в найближчих числах газети збираємося подати розширений репортаж із цієї зустрічі. Звичайно, не могли представники мас-медій обминути й питання, пов'язані із ситуацією в Криму. Відповідаючи на них, Президент України заявив, що він із самого початку був за те, щоб надати Республіці Крим найширших економічних повноважень (до речі, як і областям України), проте в Криму не прийнято жодного указу, пов'язаного з економікою, а владні структури займаються політичною метушнею, приймаючи рішення про різноманітні референдуми, про звільнення керівника кримської телерадіокомпанії, переводять стрілки годинників тощо. Але, наголосив Президент України, нинішній бюджет Республіки Крим затверджений у повній відповідності із побажаннями Криму, тож тепер за прорахунки перед людьми доведеться відповідати самостійно. А перевести годинникову стрілку я можу хоч зараз, закінчив Леонід Кравчук. Тільки це не змінить економічну ситуацію на краще.

Шахтарі пропонують «чистку»

6 квітня в Макіївці знову зібралися на нараду представники трудових колективів вугільних підприємств України, лідери незалежних і офіційних профспілок гірників. Не приховували свого розчарування результатами одноденного попереджувального страйку, який провели напередодні — 4 квітня, адже в цей день, як з'ясувалося, працювало більшість шахт України. «Де ж наша солідарність?!» — гнівно вигукнув один із ватажків профспілкового руху і тут же запропонував провести «чистку рядів» в тих організаціях, які не підтримали акцію 4 квітня. Нарада вирішила зібратися тим же складом знову 19 квітня, можливо в Антрациті, і обговорити подальші перспективи шахтарського руху із врахуванням мінливих реалій сьогодення. Надіслано телеграми-звернення на адресу уряду, парламенту, Президента з вимогою до 9 квітня задовольнити всі попередні вимоги шахтарів і надати відповідні гарантії на майбутнє.

Кому кордон поперек горла

Як повідомила прес-служба Державного комітету у справах охорони Державного кордону України, кількість спроб незаконного перетину наших кордонів зростає. Минулого місяця прикордонники затримали 1112 порушників, 78 відсотків з них — громадяни Афганістану, Туреччини (курди), В'єтнаму, Сирії та деяких балканських країн.

У порушників кордону, зокрема в контрабандистів, вилучено 2,5 тонни технічної ртуті, понад 3 тонни кольорових металів, понад 30 одиниць різноманітної зброї та 340,3 кілограма наркотичної сировини тощо.

Держкомкордон зазначає, що з посиленням у пунктах прикордонно-митного контролю активізували діяльність злочинні угруповання, які борються за сфери впливу на залізничному транспорті, здійснюють супровід контрабандного товару на об'їзних шляхах.

Москва «прийшла на базу»?

Міністерство закордонних справ Латвії висловило категоричний протест у зв'язку з розпорядженням Президента РФ Б. Єльцина «Про створення на території СНД і Латвійської Республіки військових баз збройних сил Російської Федерації для забезпечення безпеки Російської Федерації і вказаних держав, а також випробування нового озброєння і військової техніки». Президент Латвії Г. Улманіс підкреслив, що Латвія ніколи не допустить створення на своїй території іноземних баз. Уряд Латвії заявив про готовність дати відсіч будь-якій спробі поставити під загрозу суверенітет Латвії. На думку офіційних кіл Латвії, Росія практично відмовляється від даної раніше обіцянки вивести свої війська з латвійської території. Мало того, йдеться про спробу консервативних кіл Росії зірвати виконання відповідних угод і демонстрацію Москвою гегемоністських устремлінь.

Вернісаж творів українських художників

Це не традиційний звіт, а спроба Спілки художників України оглянути свої бойові ряди, тобто репрезентувати сьогоднішній рівень образотворчого мистецтва. Як відомо, загалом він досить високий. Та чи сягає цієї планки нинішня виставка, оцінять глядачі. А поки що маємо можливість ознайомитися з творами різних стильових напрямів, жанрів. Це живопис, графіка, скульптура, народно-декоративні вироби. Експозиція об'єднала понад 500 творів більш як 400 авторів. Серед них — чимало нових імен, котрі представляють розмаїття регіональних шкіл українського образотворчого мистецтва.

Виставки розгорнуто у Будинку художників (живопис, скульптура), а також у виставочному залі на вулиці Червоноармійській (графіка). До речі, роботи продаються. І це також певний крок до популяризації мистецтва.

Колонка власкора

Опит — як допит

Одночасно з виборами до Верховної Ради України в Луганській області проводилося ще й дорадче опитування населення щодо надання російській мові статусу державної, підписання статуту СНД. Напередодні опитування голова Центральної виборчої комісії Іван Ємець надіслав листа голові облради народних депутатів Анатолію Касьянову, в якому назвав заплановану акцію незаконною. І одержав відповідь: рішення облради повною мірою відповідає Конституції.

Разом з виборчими бюлетенями луганцям видавали опитувальні листи. Але не скрізь. На деяких виборчих дільницях відмовилися займатися опитуванням. І тоді його прибічники почали виявляти власну, не санкціоновану рішенням облради винахідливість. Наприклад, у Луганському сільськогосподарському інституті опитувальні листи роздавали в учбових корпусах у наступні за виборами дні — щоб ніхто не ухилився....

Так що достовірність опиту сумнівна, оскільки він проводився у такий спосіб.

Постріли і рикошет

Як уже повідомляв «Голос України», напередодні виборів у місті Красний Луч було обстріляно вікна квартири кандидата в народні депутати України Володимира Воровицького.

Наступного ранку до редакції обласної газети «Наша газета» зателефонував колишній партійний працівник, а нині — лідер обласної організації Соціал-демократичної партії Віктор Бакуменко, що теж спробував (невдало) стати народним обранцем у Красному Лучі. Бакуменко продиктував працівникові газети заяву, в якій, не згадуючи навіть прізвища Воровицького, говорить таке: «Я зневажаю підлість, боягузтво, нахабність. І мене ніхто і ніщо не примусить...» Ну, і так далі. В редакції покрутили в руках заяву і замислились: «Стріляли по вікнах Воровицького, а присягається, що його цим не зломити, Бакуменко. Дивно». А потім згадали анекдот про невловимого Джо, посміялися і текст до друку не дали.

І казочки, і підказочки

Луганські комуністи вели передвиборчу агітацію ще й поквартирно. Знайомий розповів, що до нього додому приходив якийсь чоловік, який просто з порога заявив: «Я прийшов, щоб сказати вам, за кого треба голосувати: за комуністів. Давайте поговоримо у вас вдома». За поріг незваного гостя не пустили, і він заходився дзвонити в інші квартири.

Одноколірна «Радуга»

У Новоайдарському районі знедавна стала виходити незалежна газета «Радуга». З її сторінок було заявлено, що видання стане альтернативою місцевій районці, яка, мовляв, надто слухається начальства. І що ж? Напередодні виборів вийшов номер «альтернативної» «Радуги», повністю присвячений кандидатові в народні депутати України голові райдержадміністрації Борисові Руденку з його великим портретом на першій сторінці. Навіть підкаблучна районна газета до такого не докочувалась!

Як Дураков Жириновського переплюнув

Були в Луганську кандидати в народні депутати України, прочитавши передвиборчу програму яких, зблід би від заздрощів навіть Жириновський. Наприклад, Микола Дураков, котрий балотувався у Жовтневому виборчому окрузі № 237, заявив, що треба «зупинити дію Конституції», «створити слідчі групи, спецзагони, польові суди і трибунали»... Дураков не унсовець — він сам по собі такий.

Дам усім по шапці!..

На мітингу під червоними знаменами в луганському кварталі Зарічному лідера прокомуністичної організації «Трудова Луганщина» Віктора Афанасьєва, який, згідно з його анкетою, тимчасово не працює, запитали, чому в нього, людини, яка представляє простий народ, така хороша шапка. Той відповів, що придбав її ще у 90-му році за 450 рублів і не прогадав, бо тепер така шапка коштує мільйони. «Коли проголосуєте за мене, всі ходитимете у таких шапках», — пообіцяв кандидат виборцям.

Можливо, це подіяло. У всякому разі, Афанасьєв разом з нинішнім народним депутатом України Анатолієм Ягоферовим до фінальної пари претендентів потрапив.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Кримінал — і в армії кримінал!

На нараді в Генеральній прокуратурі України розглядали на перший погляд локальне питання: чому без достатнього обґрунтування було припинено кримінальну справу військовослужбовця В. Боброва. Про цю справу писала й наша газета «Адреса злочину — казарма» (ГУ № 45 від 11.03.1994), тож на нараду запросили представника редакції.

Заступник Генерального прокурора генерал-майор В. Мельник настійно питав підлеглих:

— Хто припинив розгляд справи? На якій підставі?

У відповідь учасники наради малювали такі картини криміногенної ситуації у Збройних Силах України і скрутного становища військової прокуратури, що важко було йняти віри. Це й спонукало представника газети взяти інтерв'ю у заступника Генерального прокурора.

— Володимире Панасовичу, невже й справді у війську України розквітають такі численні законопорушення?

— Усе, що ви чули на нараді, — суща правда. Порушення нестандартних правил взаємовідносин, перевищення влади, ухилення від військової служби, розтринькування, а також крадіжки військової техніки і майна останнім часом стали чи не повсякденним явищем. Скажімо, кількість порушень статутних правил взаємовідносин військовиків в цілому за останній рік зросла на 19, а у військах Міністерства оборони — на 34 відсотки. Нерідко солдатів «виховують» рукоприкладством, у багатьох військових частинах панує «дідівщина», дисципліна «кулака в пику». Фактів побиття у військах Міноборони зросло більш як на 70 відсотків. Розумієте, що це таке? Масовий мордобій!

Ось приклад. На початку березня притягнено до кримінальної відповідальності 6 сержантів однієї з частин Чернігівського гарнізону. Будучи п'яні, вони побили 66 підлеглих їм солдатів. Та так, що один з них помер. Коїлося все це на очах чергового по роті, але той не вжив заходів, щоб приборкати пияків. А 16 березня в одній з частин внутрішніх військ Харківського гарнізону у їдальні вартового приміщення посперечалися за нестачу хліба бувалий солдат з щойно призваним. «Бувалець» завдав новачкові чотири удари в груди, той упав і більше не піднявся. Загинув за шматок хліба!

Такі факти порушення правил статутних взаємовідносин останнім часом мали місце в Севастополі, Івано-Франківську, деяких інших військових гарнізонах. Якщо казати узагальнено, то слід з тривогою констатувати: у січні—лютому такі злочинні дії почастішали в цілому у всіх військових формуваннях України на 14, а в Збройних Силах України — на 37 відсотків.

Тривожить і така тенденція: в армії зростає самогубство. Торік наклали на себе руки 123 військовики. А за перші два місяці поточного року — 24. Різко зросла також кількість ухилень від військової служби — дезертирство, залишення військових частин тощо. Минулого року таких злочинів було скоєно понад 3 тисячі. А в нинішньому — близько 400. Майже 2 тисячі правопорушників і досі втікачі. Ховаючись, вони загострюють криміногенну ситуацію, нерідко вчиняють тяжкі злочини. Торік було викрито 414 таких злочинів.

Почастішали, на жаль, в армії і випадки розкрадання зброї та військового майна. Ось і нещодавно в одній з частин Харківського гарнізону злодії поцупили 15 автоматів Калашникова і стільки ж пістолетів Макарова. У Євпаторії, в одній з частин берегової охорони, викрадено 6 автоматів і кулемет з патронами.

Доводиться лише дивуватися, що в багатьох військових частинах не налагоджено як слід зберігання зброї і матеріальних цінностей. Торік втрати їх від безгосподарності, розтринькування та крадіжок влетіли державі в добру копійку — 70 мільярдів карбованців! З них майже на 65 мільярдів карбованців — втрати пального й мастила. Бензин, гас, мастило, солярка в армійські цистерни вливаються, а куди з них виливаються — сам Бог знає.

Останнім часом помічено і таке явище, як проникнення у військове середовище мафіозних елементів. Нещодавно в одній з частин Одеського військового округу затримано ділків у мундирах — військових фінансистів, які змовилися з місцевими комерсантами і гендлювали наявними у військах коштами — сотнями мільйонів карбованців. А ось інший приклад: управління речового постачання Міноборони уклало угоду з малим комерційним підприємством на постачання ним сорочок - тільників і в липні минулого року переказало комерсантам 5,6 мільярда карбованців. Тільників солдати так і не дочекалися. А гроші військових спритники-комерсанти повернули лише через 5 місяців, уже значно знецінені.

— Дозвольте, Володимире Панасовичу, з цього приводу поставити вам банальне запитання: а куди ж дивиться прокурор? На нараді, яку ви щойно провели, військові прокурори твердили: в наявних умовах їм навіть не можна в подальшому працювати...

— Так, у їхніх розповідях — теж свята правда. Річ у тім, що колишні керівники Генеральної прокуратури України практично розвалили діючу систему військових прокуратур. Твердили, ніби вона військовим не потрібна. І хоча справжні фахівці - правозахисники проти цього повставали, їхнього голосу не почули. Скажімо, військовий прокурор Західного регіону генерал-майор юстиції В. Мельничук звертався з цього приводу в численні державні інстанції, але на його звернення ніхто не зважив. І як наслідок, найбільш досвідчені військові юристи пішли з армії працювати до інших правових структур. А ми лишилися, як мовиться, біля розбитого корита. Хоча тепер військову прокурорську службу знову узаконено, у її штатному розписі має бути 484 спеціалісти, на сьогодні є лише 300. З них слідчих — 88. А на них покладено такі основні функції: нагляд за додержанням законів України органами військового управління, військовими об'єднаннями, з'єднаннями, частинами і підрозділами, установами і військовими навчальними закладами, службовими особами Збройних Сил, Прикордонних військ, Національної гвардії, Управління державної охорони, Служби безпеки та інших військових формувань України. Уявляєте, скільки обов'язків? Місячне навантаження на одного військового слідчого нині у 5 разів перевищує обсяг роботи такого ж працівника територіальних органів прокуратури. А ви питаєте, куди дивиться військовий прокурор. Він з ранку до вечора, а нерідко і вночі не має коли вгору глянути. А ще проблема — виїхати на місце події, щоб провести розслідування, — то машини немає, то пального. Військові юристи безперервно пишуть рапорти про звільнення з армії. А замінити їх ніким — в Україні немає жодного навчального закладу, який готував би спеціалістів для військових прокуратур.

І все ж і в цих умовах люди працюють, наполегливо відстоюючи законність і правопорядок у молодому війську суверенної України. Торік розслідувано і направлено до судів на 36 відсотків кримінальних справ більше, ніж за такий же період раніше. Провадиться цілеспрямована профілактична робота у військах. Користуючись нагодою, хочу через газету Верховної Ради сказати батькам військовиків: військова прокурорська служба робитиме все від неї залежне, щоб забезпечити правовий захист їхніх синів. Водночас закликаю всіх співробітників військових прокуратур і за теперішньої скрутної ситуації всіляко посилювати правовий нагляд, твердо стояти на захисті законів нашої держави.

* * *

Погодьтеся, не дуже оптимістична була наша розмова з заступником Генерального прокурора України. У світлі наведених фактів про сьогодення військовиків постає сумна картина. Знову перечитую в «Голосі України» кореспонденцію «Місце злочину — казарма». І в ній про те саме. Може, автор просто до кінця не розібрався з нинішнім становищем у військовій прокуратурі й не зовсім розважливо критикує, як він пише, «чиновників у прокурорському кріслі». А військові правники, як видно з наведених фактів, не сидять склавши руки.

Криміногенна ж ситуація у військах України справді кричуща. І тут, на мій погляд, самим прокурорським наглядом не обійтися. Видно, не спрацьовує, як належить, виховна і соціально- психологічна служба Міноборони та інших військових формувань. Напевне, потрібні чітко скоординовані дії керівників усіх військових служб, щоб приборкати розгул законопорушників, настійно утверджувати в армії торжество військового Статуту і солдатської Присяги. Не завадить сказати з цього приводу своє тверде слово і Головнокомандувачу Збройними Силами, Президенту України. Адже кримінал — і в армії кримінал.

Володимир ЧЕРКАС.

Вибори-94

Про підсумки виборів народних депутатів України, які відбулися 27 березня 1994 року

Повідомлення Центральної виборчої комісії

Розглянувши протоколи та інші матеріали окружних виборчих комісій про результати виборів народних депутатів України, Центрвиборчком повідомляє:

Вибори народних депутатів України відбулися 27 березня 1994 року у всіх 450 виборчих округах. З 5839 кандидатів у народні депутати, висунутих виборцями, партіями, трудовими колективами і зареєстрованих окружними виборчими комісіями, у день виборів балотувалося 5609 кандидатів.

До списків виборців для виборів народних депутатів України було внесено 38.015.205 громадян України, в голосуванні взяло участь 28.744.296 чоловік, що становить 75,61 відсотка.

Встановлено, що з числа кандидатів у народні депутати України, які балотувалися на виборах, у кожному з 49 виборчих округів один з кандидатів одержав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, і згідно із статтею 43 Закону про вибори обрані народними депутатами України. Відповідно до статей 14 і 44 виборчого закону всі вони зареєстровані Центральною виборчою комісією.

У Солонянському виборчому окрузі №.105 (Дніпропетровська область), де балотувалося два кандидати і жодного з них не було обрано, у строки, визначені статтею 48 виборчого закону, будуть призначені повторні вибори.

У 400 виборчих округах, де балотувалися більше двох кандидатів у народні депутати України і жодного з них не було обрано, відповідно до статті 46 Закону про вибори за рішеннями окружних виборчих комісій призначено повторне голосування на 2, 3, 9 і 10 квітня 1994 року.

Повторне голосування 2 і 3 квітня відбулося у 34 виборчих округах.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

6 квітня відбулося чергове засідання Центральної виборчої комісії, на якому її голова І.Г.Ємець зробив повідомлення про підсумки виборів народних депутатів України, які відбулись 27 березня 1994 року в 450 виборчих округах.

Розглянувши протоколи окружних виборчих комісій, Центральна виборча комісія відповідно до статей 14 і 44 Закону про вибори зареєструвала 49 народних депутатів України, обраних 27 березня 1994 року.

У Солонянському виборчому окрузі № 105 (Дніпропетровська область), де балотувалося два кандидати і жодного з них не було обрано, у строки, визначені статтею 48 виборчого закону, будуть призначені повторні вибори.

Повідомлення про підсумки виборів у цілому по Україні буде опубліковано в газеті «Голос України» та оголошено по телебаченню і радіо, список обраних народних депутатів України буде опубліковано в пресі.

На засіданні комісії також відзначалось, що у 34 виборчих округах 2 і 3 квітня проведено повторне голосування. В результаті в 29 округах обрано народних депутатів України. У п'яти виборчих округах жоден з кандидатів не одержав необхідної кількості голосів і не був обраний депутатом. В цих округах у встановлені законом строки будуть призначені повторні вибори.

Як підкреслювалось на засіданні, підготовка і проведення виборів здійснювалися гласно і відкрито. На засіданнях виборчих комісій, при реєстрації кандидатів, під час голосування, при визначенні результатів виборів по округу були присутні довірені та уповноважені особи кандидатів, представники від партій, трудових колективів, позапартійних комітетів виборців, засобів масової інформації.

(Закінчення на 5-й стор.).

Хто завадив акціонеру стати капіталістом?

Поява управлінь маркетингової діяльності в банківських структурах пов'язана передусім з потребою посилити стимулюючу роль банків у розвитку вітчизняної економіки. В комерційному агропромисловому банку «Україна» це управління очолює Семен Мороз, з яким зустрівся наш кореспондент одразу по закінченні річних зборів акціонерів агробанку.

— Семене Хомовичу, ваша установа справляє-таки враження: 784 відділення в усіх областях, які обслуговують понад 200 тисяч підприємств і організацій, за минулий рік ваш статутний фонд збільшився у 25 разів і досяг 178,2 мільярда карбованців. Через системи вашого банку держава розміщує кредити та фінансування агропромислового комплексу. Але, здається, акціонерів вашого банку торік це мало потішило...

— Принаймні, цього вони не приховували на зборах акціонерів. Так сталося, що цільові державні кредитні лінії, які, до речі, становлять 60 відсотків усіх кредитних вкладень банку, не дозволили торік успішно виконати триєдине завдання — забезпечити клієнтам надійний захист від інфляції, високу ліквідність власної заборгованості перед ними і прибутковість банківської діяльності, без чого неможливе примноження капіталу акціонерів. Скажу відверто, торік ми уникнули цілковитого банкрутства тільки завдяки своїм значним масштабам і великій кількості фінансових операцій. І попри те, що залишки на рахунках банку сьогодні вже перевищують 4 трильйони карбованців, акціонерів не задовольнить 400 відсотків по дивідендах — це набагато менше, ніж, скажімо, в Укрсоцбанку або Промінвестбанку.

— Уявляю, як нелегко займатися маркетингом банківської справи за такого потужного адміністративного тиску Національного банку...

— Авжеж. І це ще не все. Одна з шести минулорічних кредитних ліній адресувалася заготівельним організаціям для розрахунків з товаровиробниками по держзамовленню. Причому, такі кредити за вказівкою уряду і Нацбанку надавалися без обмежень з наступним підкріпленням централізованими ресурсами. До цього часу нами не одержано 2,6 трильйона карбованців, хоча на цю суму ми припустили кредитну емісію, порушили ліквідність банку, тривалий час балансували над прірвою остаточного банкрутства.

— В стінах Національного банку сьогодні йдеться про черговий рефінансований кредит Міністерству фінансів, тоді як термін погашення минулорічних кредитів уряд подовжив до серпня, оскільки кредити не повертаються. Усе це свідчить про відсутність коштів для проведення весняно-польових робіт. Чи, може, банк має більш оптимістичну інформацію?

— На жаль, не має. Ці ж шість кредитних ліній, які були відкриті минулого року, діятимуть і цього року. Від 21 березня встановлюється єдина ставка у 50 відсотків річних по кредитах, наданих за рахунок централізованих джерел заготівельним організаціям, промисловим підприємствам системи хлібопродуктів, цукровим заводам та підприємствам олійно-жирової промисловості. Але гроші потрібні не завтра, а вже сьогодні. За попередніми розрахунками і на основі заявок господарських органів, що вже надійшли, потреба у короткострокових кредитах на 1 квітня становила близько 30 трильйонів карбованців, а на 1 липня — досягне 40 трильйонів карбованців.

— Семене Хомовичу, навіть тоді, коли кредити видаються, сільгоспвиробники їх вчасно не погашають. Конфліктні ситуації з підприємствами торгівлі — звичайна річ. Чи немає тут причинного зв'язку?

— І вельми тісний зв'язок. На своєчасне повернення кредитів негативний вплив справляє передусім затримка розрахунків між товаровиробником і підприємствами держторгівлі. Попри Указ Президента України про відвантаження продукції покупцям тільки за умови попередньої оплати, підприємства хлібопекарської, м'ясо-молочної та пивобезалкогольної промисловості вимушені реалізувати свою продукцію, бо вона швидко псується. Більш того, місцеві держадміністрації, трапляється, тиснуть на товаровиробників, щоб вони не застосовували до споживачів штрафні санкції за прострочення платежів...

— А що ви можете сказати про довгострокове кредитування господарств?

— Через це банк не може задовольнити заявок клієнтів на суму близько 2,5 трильйона карбованців. Тут і заявки на фінансування нових технологій, розширення і оновлення діючих виробництв,.. Тим часом установами банку за рахунок централізованих коштів торік введено в дію 6700 об'єктів на загальну суму 270 мільярдів карбованців, здійснювалося фінансування близько 10 тисяч будов агропромислового комплексу з обсягом понад трильйон карбованців капіталовкладень.

— Семене Хомовичу, а чи багато втратить держава, якщо вже сьогодні надасть право сільгоспвиробнику розпоряджатися своєю продукцією і встановлювати на неї ціни самостійно?

— Думаю, що нічого не втратить. Навпаки — здобуде. Зрештою, яка різниця, де продавати молоко чи м'ясо — в Києві чи в Дніпропетровську? А ціни відрегулює споживчий ринок набагато краще і швидше, ніж це робить уряд.

Записав Сергій ВЛАД.

Кобзарівна

Солістка Дніпропетровської обласної філармонії Любов Скоропадюк — явище на нашій естраді незвичайне, нетрадиційне.

Голос Любин часто називали чоловічим, надто низьким для жіночого. А вона з дитинства віддала свій творчий хист грудному співу, неперевершених зразків якого так багато у народній пісенній творчості. Чудовою школою для артистки стала багаторічна робота у відомому фольклорному ансамблі «Славутич», керівником вокальної групи якого їй згодом довелося стати; навчання у Донецькому музично-педагогічному інституті.

Так народилися новий сценічний образ, нова манера жіночого епічного співу. Свою концертну програму Л.Скоропадюк назвала «Вечір у пані Люби». У ній — думи, історичні пісні, балади, народні і власні твори, романси. З нею вже познайомилися жителі Чернівців, звідки співачка родом, Рівного та інших міст Західної України, Кривого Рогу.

І кобзарська філософська мудрість у поєднанні з жіночою емоційністю, скульптурна чеканність рис, неповторний тембр голосу нікого не залишають байдужим.

На знімку: співає Любов СКОРОПАДЮК.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.

Інвестиції оздоровлять довкілля

На Буковину навідалися представники Міжнародного банку реконструкції та розвитку. На прийомі в облдержадміністрації гості вели мову про фінансову допомогу, яка може бути надана з їхнього боку в рамках широкої інвестиційної програми.

Сторони зійшлися на тому, що перша валютна ін'єкція буде зроблена для удосконалення мережі очисних споруд обласного центру, оскільки її зношене обладнання вже не в змозі якісно переробляти міські стоки, що негативно впливає на природу, зокрема спричинює інтенсивне забруднення річки Прут.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Будемо дружити фірмами

Високоякісні продукти харчування, товари побутової хімії, косметика, тканини запропонували черкаським споживачам 30 угорських фірм, що відкрили у Черкасах виставку «Угорщина-94». Близько 25 українських державних і приватних підприємств підписали з угорськими партнерами угоди про співпрацю. Організувала виставку фірма «Черкасизовнішсервіс».

Лідія ТИТАРЕНКО.

ЧОРНИЙ ДЕНЬ ЧОРНОГО РИНКУ

Якщо років десять тому приїжджий до Запоріжжя люд старався обов'язково побачити Дніпрогес імені Леніна і побувати на легендарній Хортиці, то останнім часом гостей манив до себе базар «на Анголенко». Тут, прямісінько від проспекта Леніна і до самісінького входу на центральний колгоспний базар (куди там тому московському Арбату), можна було купити все, чого заманеться. Одним словом, «барахолка» правила бал.

...У понеділок для неї настав чорний день: рішенням міськвиконкому з четвертого квітня стихійний речовий базар на вулицях Анголенка та Гоголя закрито й «переведено» на нове місце, підготовлене заздалегідь. Оскільки власники торгових кіосків та павільйонів не прислухалися до порад міської влади й не прибрали їх завчасно, мусили «допомагати» працівники міліції (піші і на конях) та гвардійці, автокрани та вантажні автомобілі. Та якщо до стражів порядку — жодної претензії: лише почало сіріти, вони вже взяли в кільце торгові ряди, а згодом, коли зібралося, немов на пожежу, близько двох тисяч комерсантів, спокійно роз'яснювали «правила поведінки», то автотранспортники ледь не зірвали «великого переселення» — і прибули пізно, і техніки в потрібній кількості не забезпечили.

Додамо лишень, що завсідники «барахолки» недооцінили серйозності наміру міської влади. Вважали, що й нинішній мер міста Олександр Головко далі «балачок» про необхідність позбутися розплідника антисанітарії в центрі міста не піде. І прогадали...

Володимир ДУПАК.

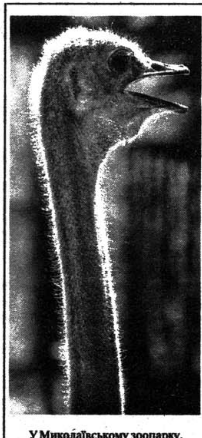
Запоріжжя.

Ми не королі, але музику любимо

Відомий музикант-гітарист Петро Полухін знову радує киян і гостей міста новою концертною програмою, складеною з музичних творів іспанських композиторів. Таких, як Гаспар Санз, Фернандо Сор, Федеріко Торроба, Ісак Альбеніс та інших. Це вже десята програма, з якою київський музикант виступив в Будинку органної музики. А до того були (і залишилися на концертних афішах) італійська музика, духовна, віртуозна і навіть та, яку колись любили королі.

Цікаво, що разом з Петром Полухіним на сцені дедалі частіше з'являється його донька Марія — студентка Київської консерваторії. Правда, на відміну від батька, вона вибрала скрипку.

Роман ВАТРИЧ.

У Миколаївському зоопарку.

Фото О. КРЕМКА.

Думка вченого

Право на свободу почуттів і вибору

Відплакали багаті, відстраждала «Просто Марія», виборола своє щастя Ракель ... Герої мелодрам володіли почуттями мільйонів наших співвітчизниць, зачепили найпотаємніші струни душі. Але чому? Над цим роздумує психолог.

З початком чергової серії дочасно порожніли робочі місця. Встигнути «на Марію»! Мої колеги, котрі працюють у психіатричній лікарні, розповідають дивовижні речі. Нині, коли хворих майже нічим лікувати, єдиним ефективним засобом впливу на їхню поведінку стали серіали.

Чого шукали громадяни — здорові і хворі, щасливі і не дуже — у цих фільмах? Яка потужна сила єднала їх з екраном? Щоб з'ясувати це питання, я провів невеличке опитування серед кількох десятків студентів одного з київських вузів. Чому Ви дивитесь або чому не дивитесь телесеріали на зразок «Просто Марія»? Чому їх дивляться Ваші знайомі? — такі запитання було поставлено юнакам і дівчатам. Пояснення зосередилися навколо трьох основних причин.

Головне те, що ці фільми дають змогу відпочити, відволіктися від повсякденних клопотів, розслабитися, зануритися в інший світ. Сьогоднішнє життя дає так мало нагод для позитивних переживань, що кожна радісна подія у серіалах набуває для людини ваги особисто значущої радості, стає ніби позитивною часткою її життя.

Друга причина, виділена опитаними, полягає в тому, що в серіалах показується красиве життя: красиві люди, красиві стосунки між ними, красива природа, красиві помешкання, красивий одяг. Усе красиво. Усе не так, як у нашій сірій буденності.

Нарешті, багатьом, виявляється, було просто цікаво. Цікаво стежити за розвитком сюжету, за перебігом подій. Цікаво, що буде далі, чим усе закінчиться.

Виявлено деяку різницю між тим, як оцінили опитані причини свого власного інтересу до серіалів і причини інтересу інших. У відповідях про особисте сприйняття наголошувалося на життєвості фільмів, відображенні у них реального життя. А щодо інших — відзначалася здатність картин викликати різноманітні переживання — радості і смутку, обурення і співчуття. Тобто своє власне прагнення до переживань усвідомлювалося значно меншою мірою і здебільшого пояснювалося якимись іншими чинниками.

Те, що дають нам — коли не всім, то, принаймні, багатьом із нас — мелодраматичні серіали, мої колеги визначають як компенсаторну функцію мистецтва. «Просто Марія», «Ніхто, крім тебе» забезпечили психологічну заміну труднощів та прикрощів життя, створили можливість своєрідної втечі від непривітної, грубої, небезпечної, обридлої дійсності.

І не треба думати, що це тільки ми любимо такі фільми з причини своєї нещасності. У всьому світі подібні мелодрами мають успіх, тільки де більший, де менший.

І звідси, либонь, можемо виснувати перший урок тріумфу серіалів — урок «масової культури». Тієї самої культури, яку так довго зневажали наші колишні ідеологи, намагаючись переконати і нас усіх, і самих себе, що радянській людині це не потрібно, шкідливо.

Виявляється, потрібно, ще й як потрібно. Звичайно, масова культура за рівнем художнього осмислення дійсності не може конкурувати з культурою елітарною. Але ж не можуть усі враз стати елітою. На те вона й еліта, щоб вирізнятися серед загалу і творити духовні зразки вищого рівня.

Другий урок полягає, мабуть, у тому, що серіали потроху привчають нас цінувати індивідуальну свободу, виявляти увагу і повагу до людської особистості, до її неповторності.

Цього багато у фільмах, про які йдеться. Кожний герой, як ми бачимо, має право на своє власне життя, має право жити, переживати й почувати так, як він сам вважає за потрібне. Єдине обмеження — це права та інтереси інших людей.

І навіть у тому, що комусь подобаються, а комусь не подобаються серіали, що хтось дивиться, а хтось інший не дивиться їх, також бачиться нагода для утвердження свободи — свободи вибору. Тепер лише ми самі вирішуємо, що читати, що слухати, що дивитися.

І звідси — третій урок, який я назвав би уроком толерантності. Ми поступово вчимося визнавати за людьми, які нас оточують, право на власну думку, на власні переконання, на власні смаки. Можна сперечатися, доводити, захищати свої та спростовувати чужі погляди. Але не можна вимагати, щоб хтось інший думав так само, як ми, щоб чинив саме так, як хочеться нам.

Вадим ВАСЮТИНСЬКИЙ, кандидат психологічних наук, оглядач Укрінформу.

10 БЕРЕЗНЯ —ДРУГИЙ ТУР ГОЛОСУВАННЯ

КОГО Ж ОБЕРЕМО?

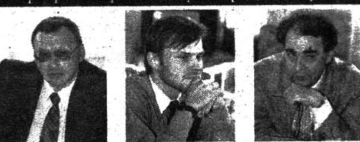
«Попередні підсумки виборів. Тенденції подальшого політичного й економічного розвитку в Україні» — ось тема дискусії «круглого столу», засідання якого відбулося днями в редакції газети «Голос України».

Це була спроба проаналізувати ситуацію, оперуючи попередніми даними першого і частково другого туру голосування, спрогнозувати подальший перебіг процесу обрання народних депутатів України, а також зазирнути в майбутнє: який же буде наш український парламент, обраний громадянами вже незалежної країни.

Отже, представляємо учасників «круглого столу».

Микола КОЗЮБРА — доктор юридичних наук, професор Київського університету імені Тараса Шевченка, завідувач кафедри теорії і історії держави і права.

Василь КРЕМІНЬ — заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень, доктор філософських наук.

Михайло ПОГРЕБІНСЬКИЙ — керівник Київського центру політичних досліджень і конфліктології.

Володимир СЕЛІВАНОВ — директор Центру досліджень проблем підприємництва і менеджменту АН України, академік Академії підприємництва і менеджменту України, доктор юридичних наук.

Сергій ТЕРЬОХІН —виконавчий директор Фонду підтримки ринкових реформ.

Валерій ХМЕЛЬКО — завідувач кафедри соціології Університету «Києво-Могилянська Академія», професор, доктор філософських наук.

«Є загроза, що терези хилитимуться вліво. Це теж погано»

В.КРЕМІНЬ: — Перший і частина другого туру виборів до Верховної Ради України заслуговують позитивної оцінки. Ціла низка аспектів підтверджує такий висновок. На мою думку, понад 300 депутатів буде обрано, тобто може бути практично дієздатна Верховна Рада.

Втім, деякі останні дії влади можуть негативно позначитися на результативності другого туру. Зокрема, це призначення представника Президента в Криму. Не оцінюючи цей факт і саму призначену людину, в цілому враження в Криму від цієї акції буде негативне, і це може вплинути на результати голосування.

75 відсотків тих, хто прийшов на вибори, засвідчують, що в Україні серед громадян переважають цінності ненасильницьких мирних реформ і виходу з кризи.

Можна говорити й про те, які цінності найбільш підтримані в першому турі. Я назвав би такі: перше — це боротьба із соціальною несправедливістю; друге — це боротьба із злочинністю і мафією; третє — ностальгія за минулим; четверте — вимоги змін; п'яте — жорстка критика нинішніх Верховної Ради і Президента України. Ці цінності й були в основі програм тих кандидатів в народні депутати, які перемогли в першому турі. А люди ще вірять, що через легітимні владні й політичні механізми можна домогтися потрібних соціально-економічних змін. Правий національний центр змістився до правого полюсу (яскраво про це, скажімо, свідчить те, що С.Хмара переміг М.Гориня в першому ж турі), а центр лівий — до лівого полюсу, до комуністів.

Очевидно підтвердилося й те, що в новому парламенті, окрім його полярного складу, буде даватися взнаки й регіоналізм. Річ у тому, що в нинішньому парламенті, хоч би як ми іронізували з приводу «групи 239», висуванці Компартії були силою, яка цементувала владу України. Інша річ — на якій платформі це робилося, а львівські і донецькі комуністи не йшли на такий розрив України, як на це можуть піти крайні сили, обрані сьогодні.

Підтверджується, на жаль, і те, що Україна має роз'єднане населення. Той факт, що протягом століть Україна не була державою, а її територія була розірвана між різними державами, призвів до формування менталітетів, які істотно відрізняються одне від одного. Тож прагнення федералізації було однією з ідей, яка знайшла підтримку під час виборів. Ця проблема назріла, але вона — проблема майбутнього парламенту.

Характеризуючи обраних, хочу сказати, що це або люди з чіткими політичними позиціями, або люди відомі в Україні. Останні — це зокрема Л. Кучма і І. Плющ, перші — це або національ-демократи або комуністи, які не відомі широкому загалові, але були підтримані як представники певних політичних сил.

М.КОЗЮБРА: — Щодо зрушень, то вони помітно відбулися вліво. Причини цього різні: від того, що проголосували «за ковбасу», до того, що пасивною виявилася молодь, а голосували представники старшого покоління, схильного до цінностей «лівизни». Інколи посилаються й на авторитарну культуру нашого народу. Але, на мій погляд, причини багато складніші. Я думаю, що можна зробити такий висновок: перемогла не так ідея комуністична чи соціалістична, не так ностальгія за минулим, як, по-перше, наш недосконалий так званий перехід до ринкових відносин. На мій погляд, наше керівництво обрало найлегший шлях цього переходу, а саме: усунення держави від регулювання відносин, незважаючи на те, що в нас не створене громадянське суспільство, немає механізмів розвинутої ринкової саморегуляції, які могли б підмінити державу.

По-друге, усунення відбулося, попри те, що держава є на 90 відсотків власником загальнодержавного майна. І первісне нагромадження капіталів, справді, відбулося за рахунок привласнення загальнонародної власності спритними ділками і мафіозними структурами.

Значення на виборах мали й завищені сподівання на державу. Річ не в споживацьких настроях людей, а в тому, що вони справді не звикли до такої ситуації, до того, що держава залишила їх сам на сам з ринковою стихією.

Велику роль зіграло й зубожіння населення.

С.ТЕРЬОХІН: — Щодо «лівизни», то я не робив би таких висновків, бо після першого туру голосування тільки 14 кандидатів відверто «ліві». Тільки другий тур покаже їхню впливовість.

Враження від виборів, зокрема в Галичині, де я був, в нашому інтелектуальному П'ємонті, таке, що народ керувався двома чинниками. По-перше, це споживацькі настрої. Мені здається, що цей парламент обирають споживачі. По-друге, це, на жаль, брак відчуття демократії в нашому суспільстві, надто мало минуло часу від зламу тоталітарної системи. Прості люди пов'язують вибори до парламенту з виборами людей, які матимуть певні привілеї і керуватимуть народом.

Крім того, значна пасивність виборців, які стверджували: «Кого не обери — нічого не зміниться».

А значний вплив «лівих» сил зумовлений, по-перше, тим, що нинішній уряд і парламент не зуміли створити в суспільстві критичну масу незалежних від держави приватних власників, не провели ідей фінансової незалежності від державного сектора економіки.

Проблема влади полягала не в тому, що вона залишила людей у ринковому хаосі, а в тому, що вона заважала людям адаптуватися до ринку.

Проте я не драматизував би перемогу «лівих», бо вони за своєю природою не є тими класичними комуністами чи соціалістами, як ми це розуміємо. Вони, підтримуючи ідеї соціального захисту людей, де в чому підтримують й ідеї ринкового розвитку, тобто приватизації, залучення коштів від ідеї на соціальний захист, зміни бюджетної політики, досконалішого й влучнішого розподілу видаткової частини бюджету першочергово на освіту, медицину і вже потім на вугілля чи хімічну промисловість. Хоч би як закінчаться вибори, ми матимемо в парламенті сили, здатні здійснити ринкові зрушення.

В.КРЕМІНЬ: — Згодний з тим, що ми не можемо судити вибір народу. Такий народ, і він обирає того, кого вважає за потрібне.

Серпневі події 1991 року зле пожартували з національно-демократичними силами. Обставини піднесли їх на таку височінь, на якій вони в свідомості українського народу не змогли закріпитися.

І навпаки, ідеї, що більше сповідували в Східній і Центральній Україні, взагалі ліві сили, які два роки посипали голови попелом, тільки сьогодні повертаються. Є навіть загроза, що терези знову сильно підуть вліво, — це теж погано. Націонал-демократи мають відігравати роль там, де їх підтримують люди. Це — по-перше.

По-друге, я не згодний з тим, що у виборця панували споживацькі настрої. Споживач — це чудово, це позитивно, властиво для людини.

А щодо браку демократії, то не створюймо нових міфів. Давайте ставитися до того, що Україна та її народ є такі, які є. Єдиний шлях зберегти Україну, якнайшвидше забезпечити її прогресивний розвиток — це створити такі умови, які задовольняли б саме сьогоднішнього пересічного громадянина. Ми не повинні одягати на Україну ту маску демократії яка не відповідала б сутності нашого народу. Політична система має відображати менталітет сьогоднішнього населення України.

«Центристські сили найбільш розпорошені»

С.ТЕРЬОХІН: — Ідеї націонал-демократії тепер, на жаль, ототожнюють з націоналізмом. Нині націонал-демократи стали прагматичними так само, як, між іншим, і соціалісти. Головна ідея — то є прагматизм. Коли сьогодні націонал-демократ каже, що треба будувати державу, то він насамперед думає про те, як забезпечити інтереси й народу, який живе на цій території.

Мені було дуже дивно, коли в Запоріжжі ми почули термін, підказаний російськомовним населенням. Нам сказали: слухайте, створюймо якусь партію чи блок, які сповідували б економічний націоналізм. У цьому й полягає головна ідея національно-демократичних сил.

Альтернативою демократії є тоталітаризм. Тож якщо комусь не подобається термін «демократія», то кажімо про ліберальне суспільство. Але треба забезпечити головне — людина має бути вільною у всіх своїх інтересах.

М.ПОГРЕБІНСЬКИЙ: — Справжній демократ не вирішуватиме за народ, за його вибір: чи можна довірити, щоб правили комуністи, чи не можна. Не подобаються комуністи — створіть партію, котра дієво боролася б з комуністами, і нехай люди оберуть її представників, скажімо, до парламенту.

Ми сьогодні переживаємо унікальний момент — завершуємо цими виборами певний етап нової історії України. Головний наслідок — це фіксування політичного регіоналізму.

Процес регіоналізації завершиться тим, що в Західній Україні матимемо країну в країні з [illegible]мальним ринком західного зразка, бо люди там давно до цього готові. Ринок — це природний стан більшості тамтешнього населення.

На жаль, у переважній більшості регіонів України люди не готові до ринку. Вибори це показують. Серед обраних багато тих, хто, скажімо, відверто називає себе комуністом старої школи і не соромиться цього. Цим ми відрізняємося, приміром, від Литви, Болгарії, Польщі, де теж перемогли колишні комуністи. Але їм соромно називати себе комуністами, для них це скомпрометоване поняття, і населення проголосувало за них. А в нас люди проголосували за зміст того поняття, за те, що, здавалося б, давно себе скомпрометувало.

Я тільки сподіваюся, що в нашому парламенті будуть цивілізовані комуністи.

В.КРЕМІНЬ: — А чи не вважаєте ви, що комуністом дехто назвав себе, щоб завоювати симпатії виборців. Так, брехня на благо... А скільки неправди всюди... Адже компартія Росії теж стає на соціалістичні рейки, але називається компартією.

В.ХМЕЛЬКО: — Більшість виборців керувалася дуже короткими визначеннями — комуніст, соціаліст, рухівець. Так, партійність входить в наше життя, але з «чорного» входу. І це небезпечно. Я не стверджував би, що перевагу мають одержати представники соц- і компартій. Вони матимуть велику кількість місць у парламенті, але не 239, як було досі. Ми попереджали: якщо національно-демократичні сили, виступаючи за ринкові реформи, розвиток приватного підприємництва, одночасно висуватимуть гасла «Геть із співдружності», «Геть від економічного союзу», «Закриті кордони з Росією», то це використають саме рожево-червоні сили, і вони матимуть більшу підтримку. І тут важливу роль можуть зіграти центристські сили, куди

входять і ПДВУ, і Трудовий конгрес, і Партія справедливості, здатні об'єднати прогресивні сили. Їхня мета — не політичні амбіції, а економічне облаштування незалежної України. Але, на жаль, про них мало знають. Держава зробила все, щоб нові сили не дали про себе знати. Комуністи і Рух вже заявили про себе. А от щодо соціальної демократії, ліберальної демократії, даруйте, про це більшість виборців не має жодного уявлення, бо це цілком нові сили, котрі позбавлені можливості донести свою позицію до масового виборця.

Два слова про політичний регіоналізм. Дослідження останнього року спільно з колегами з університету Джонса Хопкінса показали, що в Україні фактично є три культурно-етнічні групи. А саме: україномовні українці — 40 %, російськомовні українці — 33 %. Жодна статистика цього не відбиває, тільки безпосереднє опитування людей, і є 21 % російськомовних росіян. Ще є 6 % — 1 % україномовних росіян, 5 % інших різних етнічних груп. І от нині йде боротьба — з ким же будуть російськомовні українці: чи визнають їх україномовні українці чи об'єднаються з ними, у такому разі матимемо незалежну державу.

С.ТЕРЬОХІН: — Тут справи багато простіші, ніж мовні, етнокультурні відносини. Це ставлення до розподілу прибутку між різними регіонами по-різному. Дивіться, який парадокс. Найбільша частка лівих сил у регіонах, які насичені промисловістю і заробляють понад 70 % національного доходу України. Їм, здавалося б, ідея ринку має бути цікавою, бо вони нагромаджують прибуток. Але вони обирають людей, котрі за своїми зовнішніми ознаками є опонентами правих. З другого боку, Захід і Центр України голосують за людей, котрі виступають відверто за ринок. Але вони не мають регіональних можливостей нагромадити великі суми. Треба пам'ятати, що даром Україні ніхто нічого не дасть, не відкриють перед нею і ринки збуту, нехай би ми уклали будь-який економічний союз, навіть міжгалактичний...

Оберіть здатних на компроміс професіоналів

В.СЕЛІВАНОВ: — Я хотів би зупинитися на питанні культури влади, яка має з'явитися. Зокрема, професіоналізму, який є невід'ємною частиною культури влади. Нам з професором Козюброю довелося брати участь у так званому законодавчому процесі становлення незалежної України — розробленні проектів Декларації про державний суверенітет, Закону про економічну самостійність, Закону про мови.

З часу прийняття Декларації про державний суверенітет України відбулися певні конституційні зміни. Ухвалено близько 20 законів, якими внесено понад сто різного роду змін і доповнень до чинної Конституції України.

Але, попри всі зміни і доповнення, треба визнати, що сьогодні фактично зберігає чинність Конституція УРСР 1978 року, тобто Основний Закон, прийнятий за часів, коли Україна була ще союзною республікою у складі Радянського Союзу. В цьому саме й полягає суть конституційної кризи як важливої складової системної суспільної кризи в Україні. В сучасних умовах розбудови самостійної держави, формування якісно нових соціально-економічних відносин суспільство, держава, її громадяни реально функціонують без Основного Закону незалежної держави — Конституції України. Нинішній склад Верховної Ради показав свою неспроможність ефективно впливати на конституційний процес і, зрештою, ухвалити нову Конституцію України. А спроба пристосування Конституції УРСР 1978 р. до нових історичних умов шляхом внесення до її змісту окремих поправок і доповнень без забезпечення комплексними заходами економічного, політичного, юридичного, ідеологічного тощо характеру нічого, окрім суперечностей, у державне управління суспільством не принесло.

Сьогодні, на жаль, жодна з владних структур належно не конституйована, правовий статус чітко не визначено, так само як обсяг компетенції.

Конституційна криза логічно обумовила кризу законодавчу. За час роботи Верховної Ради України XII скликання прийнято понад 350 законів України і 1030 постанов (не рахуючи указів Президента України, постанов і декретів Кабінету міністрів України).

Безперечно, виконано великий обсяг законотворчої роботи. Але системний аналіз прийнятих законодавчих актів не дає підстав говорити про якусь певну динамічну, науково обгрунтовану, цілеспрямовану законодавчу політику. З огляду на загальну кількість законів їх ефективність, дієвість, впливовість на соціально-політичні та економічні процеси дуже низькі.

Інакше й не могло бути. Бо наш парламент не професіональний. І це стосується не так факту роботи депутатів не на постійній основі, як їхньої фахової підготовки. У нинішньому парламенті України, наприклад, приблизно лише 4 відсотки юристів (21 чол.), половина з них — спеціалісти в галузі кримінального права. Але при цьому 152 депутати з інженерно-технічною підготовкою. Проте щоб писати закони незалежної держави, у Верховній Раді мають бути насамперед фахівці у галузях конституційного права, державного будівництва і управління, цивільного права і, безумовно, економісти. Нинішні вибори до Верховної Ради показують, що професійна підготовка майбутніх депутатів залишиться, як у попередніх.

М.ПОГРЕБІНСЬКИЙ: — Політично активні люди, пассіонарії з табору демократів, ця головна політична еліта України, прагматики цього табору мають зрозуміти, що для них вибір вільної незалежної України, ринковий, соціально орієнтований, — це вибір, пов'язаний з компромісом, з тією частиною політичного істеблішменту України, який визнає факт доконечної потреби Української незалежної держави, але ніколи в житті не погодиться з пріоритетом національних цінностей перед загальнолюдськими. Я переконаний, що коли цього кроку вони не зуміють зробити, то України просто не буде. Цей крок можуть зробити помірковані політики і з того, і з іншого таборів.

В.СЕЛІВАНОВ: — Для тих, хто йде на вибори, є таке побажання: якщо не знаєте людину з морального боку, оберіть професіонала — економіста чи юриста. Тим, хто вже прийде, по-перше, треба підвести серйозну наукову базу під законодавчий процес, інакше ми приречені на дилетантство. Треба нарешті ухвалити регламент, який регулював би внутрішню діяльність парламенту. Щодо зовнішньої діяльності, я згоден з Миколою Козюброю, ми тоді ще говорили, після ухвалення Декларації, що потрібно розробити Конституцію. Але якщо сьогодні поставити питання про її ухвалення, то зайдемо в соціальний глухий кут і нічого не розв'яжемо. Але без регламентації державної влади не зможемо зрушити з місця. Бо в нас на порозі — вибори Президента. Щонайменше маємо визначити юридичний статус цього інституту.

М.КОЗЮБРА: — Тоді треба ухвалювати Закон про владу, а це мала Конституція.

В.СЕЛІВАНОВ: — Якщо не введемо в юридичні рамки механізм державної влади, почнеться її параліч. Нині політичні проблеми мають пріоритет над економічними. Ми не можемо зрушити з реформами, з тією самою проблемою приватної власності, бо немає закону про приватну власність. Про яке підприємництво мова?

М.ПОГРЕБІНСЬКИЙ: — Можливо, не слід втравлювати парламентом у ці питання, обраний народом Президент і парламент мали б , на мою думку, укласти конституційну угоду, бо вони обидва сильні і вони потенційно центристи, бо обрані народом.

В.СЕЛІВАНОВ: — Через низьку політичну культуру у нас принципи державного управління замінено особами, і відбувається персоніфікація функцій. У нас немає Президента, у нас є Леонід Макарович Кравчук. На одній з прес-конференцій журналіст з наміром чи без нього, звертаючись до Івана Степановича, сказав: «Ви як глава законодавчої влади». І сприймається нормально, хоча це нонсенс...

Від двох до чотирьох?

С.ТЕРЬОХІН: — Щодо того, скільки часу існуватиме обраний парламент. Мені здається, що в нашому суспільстві, коли щось обирають, то надовго. Навіть якщо й будуть внутрішні парламентські кризи чи кризи між парламентом і Президентом, парламент тягнутиме всі чотири роки.

М.ПОГРЕБІНСЬКИЙ: — Думаю, що оберемо парламент і Президента і що вони разом конституційно вирішать чимало проблем влади. Термін існування парламенту визначать у два роки, створять Конституційні збори, видадуть Конституцію, а через два роки будуть нові вибори.

В.ХМЕЛЬКО: — Це дуже приємна мрія. Я хотів би, щоб так було, але це залежить від того, який вибір зроблять через кілька днів виборці. Якщо вони не підтримають тих кандидатів, які стоять на крайніх позиціях — чи лівих чи правих, а підтримають центристів, парламент може працювати майже цілий строк. А ні — то знову якісь політичні сили заініціюють референдум про дострокові вибори парламенту.

В.СЕЛІВАНОВ: — З моєї точки зору, цей парламент проіснує менше, ніж попередній. Бо соціально-економічна ситуація в країні гіршатиме стрімко, падіння виробництва триватиме. Сам парламент буде вимушений свою діяльність поділити на дві частини: займатися не так ухваленням нових законів, як тим, щоб розібратися в створеному хаосі.

В.КРЕМІНЬ: — Якщо найближчим часом парламент не буде структурований, якщо за перші півроку він не зможе ухвалити ті чи ті серйозні закони, які б визначили майбутнє українського суспільства, він дуже швидко почне втрачати довіру виборців, і тоді його доля буде коротка. Найоптимальніше, щоб парламент існував два роки.

М.КОЗЮБРА: — Я згоден, все залежатиме не так від розстановки сил, а від того, як швидко зуміють притертися. ВР минулого скликання притиралася протягом усього строку. В новому парламенті не буде такого часу. Максимум, що можна відвести на компроміси, притирання — півроку.

В.КРЕМІНЬ: — Але то майбутнє подальше. А ближче — післязавтра. Тож, всі — на вибори! Бо парламенту ще немає.

Засідання «круглого столу» підготували і провели **Світлана ПИСАРЕНКО, Володимир СКАЧКО.**

Знімки Олександра **КЛИМЕНКА.**

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

(Початок на 2-й стор.).

Хід виборів перебував під уважним наглядом майже 500 офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій. Зокрема, спостерігачі Європейського Союзу відмітили, що організація виборів була в основному ефективною, персонал виборчих комісій виконував свої обов'язки сумлінно. Місія офіційних представників Організації Об'єднаних Націй відзначила, що жодних серйозних порушень під час виборів нею не було помічено. Міжнародний республіканський інститут спостереження за виборами до українського парламенту в своїй заяві відзначив «цивілізовану, мирну поведінку громадян у період виборчої кампанії».

Офіційними спостерігачами висловлено ряд пропозицій, які, на їх думку, могли б сприяти вдосконаленню виборчого процесу. Ці пропозиції будуть узагальнені і проаналізовані в Центральній виборчій комісії.

На засіданні комісії йшлося також про те, що під час виборів мала місце діяльність організацій, які не зареєстровані у встановленому порядку або не є суб'єктами виборчого процесу. Вони втручались в роботу ряду окружних і дільничних комісій, певною мірою дезинформували громадськість про хід і підсумки виборів, порушували чинне виборче законодавство. Зокрема, чимало осіб самочинно здійснювали повноваження нелегітимного так званого позапартійного комітету виборців України, який не був зареєстрований (взятий на облік) Центральною виборчою комісією.

Під час виборчої кампанії тривалий час діяла не легалізована в установленому законом порядку організація «Прес-центр «Вибори - 94» (м. Київ, вул. Хрещатик, 2, «Український дім»). Інформацію про хід підготовки і проведення виборів вона отримувала з недостовірних джерел (нерідко — у спотвореному вигляді) і подавала її через засоби масової інформації виборцям. Цією організацією, зокрема, спотворено інформацію про народних депутатів України, обраних 27 березня 1994 року, якою скористалась газета «Голос України», опублікувавши 1 квітня 1994 року список депутатів. У зв'язку з цим окремі члени комісії внесли пропозицію звернути увагу редакції газети «Голос України» на необхідність ретельної перевірки даних з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів, недопустимість перекручень у висвітленні ходу і результатів виборчої кампанії.

Безпідставно репрезентувалися під час передвиборної агітації незареєстровані організації УНА-УНСО, Демократичне об'єднання «Україна» та його виконавчий виборчий комітет. Виконком Спілки юристів України взяв на себе невластиві йому функції щодо збирання адресованих виборчим комісіям звернень громадян та кандидатів у народні депутати, розгляду питань про додержання виборчого законодавства під час виборів 27 березня 1994 року, прийняття з цього приводу відповідних постанов, які згідно з Законом про вибори не мають юридичного значення.

Під час обговорення йшлося також про недоліки, які мали місце в ході голосування на виборах 27 березня ц.р., випадки агітації в цей день за окремих кандидатів у депутати з боку самих кандидатів і груп їх підтримки, про те, що в окремих виборчих округах міста Києва нині здійснюється незаконна агітація виборців за те, щоб вони прийшли на виборчі дільниці для повторного голосування не 10 квітня, а раніше — 6 квітня. Враховуючи ці та інші обставини, вирішено звернути увагу окружних і дільничних виборчих комісій на необхідність суворого додержання вимог виборчого закону. Наслідком його порушення може бути визнання виборів по окремих округах недійсними.

Центральна виборча комісія розглянула й інші питання, пов'язані з виборами.

На засіданні були присутні представники від партій, які беруть участь у виборах, офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій, представники засобів масової інформації.

Репліка

Хочемо звернути увагу Центрвиборчкому

В офіційному повідомленні Центрвиборчкому, що подаємо вище, йдеться, зокрема, про те, що «Голос України» скористався спотвореною інформацією прес-центру «Вибори-94», опублікувавши список народних депутатів 1 квітня. Звертають нашу увагу також на потребу в ретельній перевірці даних з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів, неприпустимість перекручень у висвітленні ходу і результатів виборчої кампанії.

Ми згодні. Але в самому Центрвиборчкомі, і зокрема у його прес-центрі, очолюваному В. Шульгою, одержати будь-які дані або перевірити наявні — практично неможливо. Крім офіційних повідомлень із засідань комісії і інформацій про зустрічі з послами та зарубіжними спостерігачами, Центрвиборчком не подав до редакції жодних даних про хід виборчої кампанії. І навіть в офіційній інформації, підписаній самим головою Центрвиборчкому І. Ємцем, трапляються помилки.

Так, у повідомленні від 4 квітня йдеться про те, що в усіх 33 округах, де 3 квітня проходило повторне голосування, вибори відбулися. Обрано 29 депутатів. А трохи далі, «у 5 округах... відбудуться повторні вибори». Спитати б: у скількох же округах відбулося голосування 3 квітня?

Саме тому в повідомленні, що ми публікуємо сьогодні, Центрвиборчком виправляє свою помилку: «у 34 виборчих округах 2 і 3 квітня проведено повторне голосування». Отже, помиляється в своїх нечисленних повідомленнях і Центрвиборчком.

Утім, одержати дані про округи, в яких 2 і 3 квітня мало відбутися повторне голосування, у Центрвиборчкомі було неможливо. Чомусь цю інформацію тримали за сімома замками, як, до речі, й іншу.

Продиктовано в номер

ООН повернеться до питання Чорнобиля

«Я висловлюю нашу солідарність з народами Білорусі та України і хотів би наголосити, що Об'єднані Нації розглядають чорнобильську аварію не лише як трагедію цих народів, а як трагедію всього світового співтовариства», — заявив у Мінську генеральний секретар ООН Б.Галі. Перебуваючи у білоруській столиці, він обговорив з керівництвом республіки можливу допомогу з боку цієї міжнародної організації та її спеціалізованих закладів тим районам, які найбільше постраждали від катастрофи на ЧАЕС. Як стало відомо, за кілька днів у Відні відбудеться зустріч, де розглядатимуть питання, пов'язані з деякими недоліками у роботі тих блоків Чорнобильської АЕС, які й нині експлуатують.

Не поспішайте проганяти військових

Виведення 14-ї армії із Молдови до того, як буде цілком врегульовано придністровську проблему, може спричинити до дестабілізації в регіоні. Про це заявив заступник командувача армії у роботі з особовим складом О.Баранов. Він, зокрема, відзначив, що російські військові допомогли зупинити кровопролиття, яке вчинили політики-екстремісти влітку 1992 року. Тому, хоч би як там було, 14-та армія залишається стабілізуючим чинником у цьому регіоні, а її присутність охолоджує гарячі голови по обидві сторони Дністра, зауважив О.Баранов. Він додав, що виведення російської армії уже цього року, як пропонує молдовська сторона, нездійсненно. Сподіваюся, що це розуміють як у Москві, так і в Кишиневі, зауважив військовик.

Легкий переляк у Брюсселі

Слова В.Черномирдіна про наміри Росії до кінця року подати заяву про вступ до Європейського Союзу спричинили, схоже, легкий переляк у штаб-квартирі ЄС в Брюсселі.

У Союзі немає нині відповідей на багато питань, пов'язаних з його розширенням, — заявив напередодні візиту до Москви члена Європейської Комісії Х.Ван Ден Брука, керуючого зовнішніми зв'язками ЄС, його прес-секретар. — Це засвідчують і складні переговори про вступ до ЄС Австрії, Фінляндії, Швеції та Норвегії. Давно на черзі до Союзу стоять Кіпр, Туреччина і Мальта.

Прес-секретар наголосив, що навряд чи переговори про нове розширення Європейського Союзу розпочнуться до 1996 року.

Відвідав Захід і перебрався на Схід

— Надати імпульсу розвиткові економічних зв'язків між Казахстаном і Японією, поставити на практичну основу співробітництво між двома країнами, — так охарактеризував мету свого візиту до Токіо казахстанський Президент Н.Назарбаєв. Він відзначив, що під час його перебування в Країні Ранкового Сонця плановано підписати основоположні документи, які закладуть базу подальшої співпраці держав.

Загинули два президенти

Ракетою із землі неподалік руандійського аеропорту Кігалі збито літак, на борту якого перебували Президент Руанди Ж.Хабіарімана й Президент Бурунді С.Нтарьяміра. Лідери цих держав поверталися після багатосторонніх переговорів у Танзанії, присвячених врегулюванню ситуації в Бурунді. Всі пасажири й екіпаж літака (близько десяти чоловік) загинули.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

ЯК БИ ЙОГО НЕ ВДАВИТИСЯ

«Як признався акредитований у Москві іноземний дипломат, російські офіційні особи у приватних розмовах уже почали промацувати грунт, намагаючись з'ясувати, як поставилися б на Заході до розчленування України», — повідомила 30 березня газета «Известия». А днем раніше газета «Труд» закликала до створення «нового союзного державного утворення». То що ж — або розчленування, або перетворення на частку нового «союзного утворення»? Невже третього Україні не дано?

Безперечно, дано Україні й третє. І саме цього третього багато хто в Росії не хоче. «Вибори до українського парламенту підтвердили найгірші побоювання щодо майбутнього України», — цю фразу зі статті в «Известиях», либонь, найкраще міг би витлумачити Зігмунд Фрейд; але, як кажуть у діаспорі, «менше з тим». Отож, що саме в прийдешньому України найбільше лякає багатьох російських політиків і, відповідно, журналістів? Ось стаття з газети «Вашингтон пост». Автор — колишній помічник Президента США з питань національної безпеки, відомий політолог, професор З.Бжезінський. Ідеться про меморандум нинішнього голови комітету Державної думи Російської Федерації з міжнародних справ В.Лукіна. Меморандум було адресовано Б.Єльцину. Цитую пана Бжезінського: «У конфіденційному меморандумі Лукін обстоює політику тиску на Україну, звинувачуючи її у тяжінні (подібно до Центральної Європи) до Заходу. Щоб приборкати Україну, Лукін наполягає на тому, щоб Росія без вагань оголосила Чорноморський флот та українські порти російськими.., пригрозила відмовитися від промислових замовлень українським підприємствам, що може спричинити соціальний вибух».

Мався на увазі соціальний вибух, звісно ж, в Україні. Може, пан Лукін відтоді змінив свої погляди? «Я не міняв і не міняю своїх поглядів», — заявив він в інтерв'ю «Общей газете» у березні цього року. У своєму меморандумі В.Лукін пропонував (цитую): «Політикою жорсткого політичного тиску змусити Київ піти на поступки, ба більше, нав'язати лінію, що відповідає російським інтересам, себто перетворити Україну на напівзалежну державу.., не допускати її виходу з-під контролю... вичікуючи, поки Київ переросте період прагнення до самоствердження». «Щодо України Кремль обрав вичікувальну тактику», — читаємо в «Известиях» від 30 березня. Московська політична вистава відбувається саме за сценарієм В.Лукіна. Не забуто ані Чорноморського флоту, ані українських портів, ані економічного тиску на Україну, що мав би спричинитися до соціального вибуху. А нескорена Україна все одно тяжіє не до Москви, а до Заходу. А нескорена Україна все одно дотримує лінії, що відповідає не російським, а українським інтересам. 23 березня у столиці Бельгії міністр закордонних справ України А.Зленко парафував Угоду про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом. За словами пана Зленка, ця угода «має виняткове значення для внутрішньої ситуації в Україні, бо спростовує сповідуваний деякими політичними силами постулат про те, що Заходу та Європі ми не потрібні, тож ставку має бути зроблено винятково на стратегічну орієнтацію на Росію».

Отож деякі московські політики досі не можуть справдити свої імперські зазіхання, що їх влучно сформулювала (цього разу щодо Казахстану) «Независимая газета»: «Звісно, є спосіб «нейтралізувати» Назарбаєва, підриваючи стабільність у його країні». Що ж до України, імперський спосіб «нейтралізації», либонь, такий: знесилити, спрямувавши її державні зусилля на збереження територіальної цілісності, а, знесиливши, проковтнути й перетравити у череві «нового союзного утворення». Кому ж це сподобається — бути проковтнутим і перетравленим?

Мойсей ФІШБЕЙН,
коментатор радіо «Свобода».

Точка зору

На зв'язку — Софія

Чекають результатів виборів

Болгарія та Росія домовилися розраховуватися не у ВКВ, а в національних валютах. Софія і Москва створюють болгаро-російський банк. Днями у Софії почалися дні російського кіно. Сюди приїжджають московські політики, бізнесмени, діячі культури. Недавно тут побував спікер думи пан Рибкін. Очікується приїзд патріарха Олексія II.

А ось з України приїжджають мало, особливо на державному рівні. В жовтні 1992 року Софію відвідав Президент Л. Кравчук, в березні 1993 року — економічна делегація на чолі з паном Йоффе. Побувало кілька міністрів, проїздом у Тирану із софійськими магазинами ознайомилися два наших депутати. І, здається, все.

Але й болгарські політики не особливо рвуться в Україну. Офіційний візит Президента Ж. Желева мав відбутися в травні, а потім у вересні минулого року, однак не відбувся. Голова Верховної Ради Іван Плющ запросив свого болгарського колегу Олександра Йорданова приїхати в Україну торік у грудні. Та пан Йорданов віддав перевагу Ізраїлю.

На початку лютого цього року закінчився термін дії угоди про товарообмін між нашими країнами на 1993 рік. Передбачалося, що ще в січні до Києва поїде віцепрем'єр Валентин Карабашев. Проте візит так і не відбувся. На запитання кореспондента «ГУ», коли пан Карабашев збирається до Києва, міністр закордонних справ Болгарії Станіслав Дасколов не дав певної відповіді. Мовляв, між нашими державами дійсно накопичилося чимало економічних проблем і їх треба якомога швидше вирішувати. «А що стосується візиту до Києва пана Желева, то краще запитайте його. Тільки, гадаю, зараз усі чекають результатів виборів в Україні», — відверто сказав міністр.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Фотофакт

Ніхто й не думав, що одним з найпопулярніших експонатів на технічній виставці «Від Едісона до наших днів», яка тривала в Варшаві, буде цей грамофон. Виявилося, його сконструював польський інженер-любитель ще на початку століття, але чудо-техніка працює й донині.

Фото ЦАФ—ІТАР—ТАРС.

У парламентах світу

Опановуйте, але без поспіху

На вимогу депутатів від Соціалістичної партії парламент Молдови призупинив дію постанови уряду про мовну атестацію, намічену на початок квітня. На думку спеціалістів, іспит на знання держмови в тій формі, в якій він передбачений, може бути використаний для звільнення небажаних російськомовних фахівців. Може він також дестабілізувати обстановку в правобережній частині республіки. Й це при тому, що Кишинів досі не може ліквідувати наслідки конфлікту в Придністров'ї. Конфлікту, який почався саме на мовному грунті після прийняття Молдовою закону про держмову.

Парламент створив спеціальну комісію, якій доручено до 1 червня підготувати пропозиції про реальні терміни проведення іспиту, а також про створення державою умов для вивчення державної мови.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Українська книга — в Аргентині

Презентації

«День України» — під таким девізом пройшов один із квітневих днів на XX Міжнародній книжковій виставці-ярмарку в столиці Аргентини Буенос-Айресі, де десятки країн світу, сотні видавництв представили свою продукцію: книгу художню й наукову, твори для дорослих і дітей. В офіційній церемонії презентації української експозиції взяли участь керівники оргкомітету виставки-ярмарку, представники творчої інтелігенції Аргентини. Присутніх привітав посол України Віктор Пащук.

Багатолюдний був наш павільйон, створений зусиллями товариства «Україна», громадських організацій українців, які живуть у діаспорі. Мальовничі види України, збірники віршів і прози, підручники й словники українських авторів викликали величезний інтерес у відвідувачів. Сотні їх ознайомилися з запальними танцями й піснями України, що ними привітав їх ансамбль художньої самодіяльності місцевої організації товариства «Просвіта». На завершення відбулася жвава розмова про стан і шляхи розвитку української культури, її внесок у світову цивілізацію.

Посольство України в Аргентинській Республіці — Укрінформ.

Валютний курс та інфляція

Інфляція є найбільшим соціальним нещастям, що спіткало Україну. Вона руйнує виробництво, призводить людей праці до злиднів, але водночас зосереджує багатства в руках гендлярів, лихварів і шахраїв. Це економічний механізм масового пограбування народу і первісного нагромадження капіталу.

Згадаємо, наприклад, як під виглядом обмеження комерційної діяльності держпідприємствам заборонили бути засновниками комерційних банків і навіть змусили забрати свої паї після того, як банки багаторазово збільшили первісний капітал. І щуку кинули до річки! Банки стали неконтрольованими, збагатівши на лихварському нарощуванні капіталу. Щоразу, коли треба розв'язувати проблему регулювання цін, нормативні документи починаються із застережень на користь «лібералізації». Тому постанови Кабінету міністрів щодо цін і в грудні 1992 р., і в грудні 1993 р. призвели до стрибків цін.

Банки й перекупники наживаються на інфляції. Тому вони чинять тиск, щоб зірвати антиінфляційні заходи. Уряд зазнає жорстоких нападок у засобах масової інформації.

Особливо затято паплюжать державне регулювання валютного курсу й контроль над зовнішньою торгівлею. Зазіхання на вседозволеність у цих сферах характеризують не інакше, як «антиринкові». Хоча обидві ці форми держрегулювання застосовувались і застосовуються в багатьох країнах з ринковою економікою.

Регулювання курсу національної валюти й зовнішньої торгівлі справляє неабиякий вплив на динаміку внутрішніх цін. Початкове співвідношення валют різних держав залежить від співвідношення цін на товари, які надходять в обмін. Курс валюти в принципі має бути таким, щоб продавцеві товару було байдуже, за яку валюту його продавати. Так, якщо ціна тонни нафти на ринку однієї держави 100 доларів, а на ринку іншої — 10 тис. рублів, то курс рубля щодо цього товару становитиме 100 руб. за долар. І у середньому щодо всієї маси товарів. Якщо взяти середнє співвідношення цін за набором з 140 продуктів США та України, то курс карбованця (за даними на січень 1993 р.) має бути 254 за долар. Це реальне базове співвідношення. То чому насправді курс карбованця набагато нижчий: у банках він становив на кінець березня 40 тисяч за долар, на чорному ринку — 43 тисячі? Бо розвивається підвищений кон'юнктурний попит на долари.

Ринкові коливання кон'юнктури природні й у нормальній ситуації не надто далеко відхиляються від цінового паритету. Центральні банки й держави можуть погашати небажані відхилення валютними інтервенціями, процентними ставками та іншими економічними методами. Та коли ринковий курс дуже вже відхиляється від свого паритету, він із зростаючою силою чинить протилежний вплив на внутрішні ціни. Якщо курс національної валюти знизився в 1,5 раза і долар змінюється вже не на 254, а на 381 карбованець, це означає здорожчання всіх товарів, що ввозяться з-за кордону, також в 1,5 раза. Якщо уряд хоче зменшити вплив імпорту на внутрішні ціни, він має протидіяти падінню курсу національної валюти.

За умов товарного дефіциту й зниження обсягів виробництва курс національної валюти кон'юнктурно знижується внаслідок підвищеного попиту на імпорт. Держава своїми незграбними (чи то інспірованими?) діями може сприяти роздмухуванню попиту на імпорт та іноземну валюту. Саме такі наслідки має внутрішня конвертованість, що її запровадив уряд Кучми—Пинзеника. За умов дефіциту товарів вона розвиває попит на іноземну валюту.

Чи повинен уряд споглядати гру валютних курсів, як щось недоторканне, коли він хоче загальмувати інфляцію? Ні, він має всіма засобами, в тому числі й адміністративними, гальмувати падіння курсу національної валюти, тобто регулювати курс. Певна річ, не чіпаючи фундаментального цінового паритету й зважаючи на кон'юнктуру.

Другий важливий канал різкого збільшення попиту на інвалюту — її готівковий грошовий обіг. Власники твердої валюти не страждають від інфляції. Оскільки вона більш стала, попит на неї зростає. Завдяки цьому прискорюються падіння ціни вітчизняних грошей. Доларизація грошового обігу — ще один чинник інфляції.

За рік з часу «лібералізації» валютної політики й відкриття міжбанківської валютної біржі курс долара на її торгах зріс більш як у 90 разів (з 340 крб. 22.09.92 р. до 31150 крб. 05.II.93 р.). Все це значною мірою впливало на зростання цін. Ціни підприємств за цей період збільшилися приблизно в 85 разів. Те, що темп падіння курсу валюти випереджає темп зростання цін, засвідчує: цей курс не йде за ціновим паритетом, а тягне його. Курс має в даному разі кон'юнктурний, навіть спекулятивний характер.

Росія підвищувала ціни на енергоносії, поставивши за мету довести їх до рівня світових. Падіння курсу карбованця багаторазово посилювало вплив імпортованої інфляції. Обвальний стрибок курсу, який віщує фінансову катастрофу (з 5970 до 19050 крб. за долар) стався 20.08.93 р. Намагаючись нейтралізувати цей чинник, уряд і НБУ запровадили фіксований курс карбованця. Це було негнучке рішення, піддане критиці. Затим було запроваджено регульований, тобто свідомо мінливий, курс, а біржові торги зупинено.

Однак, на жаль, захід щодо стримування падіння валютного курсу було вжито не зовсім послідовно. Замість валютної міжбанківської біржі була дозволена торгівля інвалютою комерційним банкам. Це нібито децентралізована біржа. Знехтувано інтереси підприємств-експортерів. Вони мають продавати половину експортної виручки за офіційним курсом (12610 крб.), але купувати для придбання сировини, матеріалів і комплектуючих за банківським курсом (37—40 тис. крб.).

Коли Кабінет міністрів обговорював проект указу Президента, пропонувалося: чи то встановлювати підприємствам індивідуальні нормативи обов'язкового продажу (залежно від характеру й структури кооперованих поставок), чи то продавати експортерам валюту за тим самим курсом, за яким її купували. Але це чомусь в указі не прозвучало.

Подвійний курс завдає експортерам шкоди й викликає в них невдоволення. Певні кола зумисно тлумачать його як невдоволення принципом державного регулювання курсу, хоч це зовсім не так. Це помилка або ж знову зумисна прогалина? Я не можу сказати, але маю підозру, що — гірше. По суті, треба заперечувати не проти регулювання курсу, а проти збереження подвійного курсу (хоча б для експортерів). Але громадська думка розпалюється саме проти регулювання.

Непослідовність політики регулювання валютного курсу полягає ще й у тому, що не зроблено спроби припинити обіг іноземної валюти в Україні.

Гальмування зростання цін усіма можливими методами — центральне завдання в боротьбі з інфляцією. Справа в тому, що зростання цін стало вже не наслідком і ознакою інфляції, а причиною, що відтворює її. Зростання цін збільшує видатки, породжує брак обігових коштів і ланцюг неплатежів. Унаслідок — зниження, призупинення виробництва, що призводять до подальшого підвищення цін. Або змушують поповнювати обігові кошти кредитами, які збільшують грошову масу і знову ж таки спричиняють зростання цін. Хоч би яких антиінфляційних заходів вживали, вони виявляються зметеними інерцією підвищення цін. Тому слід вдатися до прямих адміністративних обмежень зростання цін. І, зокрема, цін на специфічний товар — іноземну конвертовану валюту. Уряд саме це і зробив. І це правильно. Слід би тільки втілити цей захід у життя більш комплексно й послідовно.

До примусового державного регулювання валютних курсів вдаються багато які країни. Сьогодні в світі 73 країни прив'язують курс своєї валюти до якоїсь з твердих іноземних валют, 6 здійснюють гнучке прив'язування, використовуючи ряд показників (до цієї групи може належати й Україна), 8 країн регулюють плаваючі курси. Як бачимо, аж ніяк не всі дозволяють собі вільно плаваючі курси. Свою економіку треба захищати.

Треба мати волю боротися з кризою. Якщо вдаватися до теоретичного рюмсання, то біду не подужати.

Треба бути справедливими: сукупністю заходів Ю.Звягільському вдається стримувати темп інфляції. В січні вона становила 19 відсотків, у лютому 13. За попередніми даними, в березні — 9 проти 90 відсотків наприкінці минулого року. Й істотним чинником стабілізації є регулювання валютного курсу. Атаки на валютне регулювання організують ті, хто наживається на інфляції. Це наступ грабіжників проти народу. Але й урядові потрібно внести корективи в купівлю-продаж валюти так, щоб не утискати експортерів і не збільшувати попит на іноземну валюту.

Віктор НАЙДЬОНОВ,
доктор економічних наук, професор.

Спорт

Гімнастичне свято у Кончі-Заспі

Позавчора на олімпійській базі в Кончі-Заспі під Києвом відбулося свято, в якому взяли участь зірки української гімнастики: олімпійські чемпіони Григорій Місютін, Ігор Коробчинський, Рустам Шаріпов, Тетяна Лисенко, Тетяна Гуцу, а ще ціла група їхніх юних колег. Усі демонстрували чудову майстерність і в нагороду щоразу отримували щедрі оплески.

Серед глядачів було чимало ветеранів вітчизняної гімнастики, зокрема легендарний Борис Шахлін, керівники НОКу на чолі з Валерієм Борзовим, нарешті, посол Канади в Україні Франсуа Матіс.

Яка ж причина того зібрання? По-перше, національна збірна України з гімнастики вирушає на чемпіонат світу до Австралії, який відбудеться в місті Брісбені з 15 по 19 квітня, по-друге, за гроші української діаспори в Північній Америці і національної федерації гімнастики України придбано нові снаряди для спеціалізованого залу на базі в Кончі-Заспі. Отож у нас тепер не гірше, ніж у гімнастичному центрі «Озеро круглоє» в Росії. Але нехай краще про все розповість президент української гімнастичної федерації, олімпійська чемпіонка Людмила Турищева:

— Це була наша ідея придбати нові снаряди німецької фірми «Мітуфа». До речі, саме на таких виступатимуть учасники командного чемпіонату світу, який відбудеться у листопаді в Дортмунді (Німеччина). Отож, наші найкращі спортсмени матимуть нагоду добре підготуватися до того відповідального старту. Сорок тисяч доларів виділила наша федерація. А ще сімдесят тисяч — Національний олімпійський комітет України з коштів, які йому передала заокеанська діаспора.

— Людмило Іванівно, події в Дортмунді — то справа віддаленого майбутнього. Ліпше поговорімо про світовий чемпіонат в Австралії. Розкажіть, будь ласка, про нашу збірну...

— До складу чоловічої команди, яку очолює відомий фахівець Володимир Шаменко, включено Григорія Місютіна, Ігоря Коробчинського, Рустама Шаріпова, Юрія Єрмакова, Володимира Шаменка, Віталія Маринича. Жінок очолює Олег Остапенко. І тут компанія підібралася з досвідчених майстринь і здібної молоді: Тетяна Лисенко, Оксана Книжник, Лілія Подкопаєва та Ірина Булахова.

— І на що ж може розраховувати українська дружина?

— Шапками закидати нікого не збираємося, але на кілька медалей можемо розраховувати цілком реально. Якого гатунку? Не забігатимемо наперед...

...Оберемок пухнастих червоних гвоздик вручив Людмилі Турищевій голова федерації важкої атлетики України Василь Кулак і сказав:

— Передайте ці квіти тим, хто вирушає до Австралії. Торік наша команда побувала на зеленому континенті, де проходив важкоатлетичний чемпіонат світу. Слава Богу, повернулися не з порожніми руками. Бажаємо й вам золота, срібла і бронзи.

Що ж, гадаю, більшість прихильників спорту в країні бажають такого ж своїм чудовим гімнастам.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Лише результати

Футбол. Першість країни. Друга ліга. «Галичина» (Дрогобич) — «Чайка» (Севастополь) — 4:1, «Газовик» (Комарно) — «Войковець» (Керч) — 3:1, «Зірка-Нібас» (Кіровоград) — «Меліоратор» (Каховка) — 2:0, «Дністер» (Заліщики) — «Титан» (Армянськ) — 0:0, ФК «Бориспіль» — «Чорноморець-2» (Одеса) — 4:0, «Рось» (Біла Церква) — «Таврія» (Херсон) — 0:4, «Нафтохімік» (Кременчук) — «Бажановець» (Макіївка) — 2:1, «Явір» (Краснопілля) — «Медіта» (Шахтарськ) — 2:0, «Металург» (Костянтинівка) — «Динамо» (Луганськ) — 1:1, «Шахтар» (Павлоград) — «Вагонобудівник» (Стаханов) — 0:2.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

Цей Закон регулює суспільні відносини, які виникають у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, визначає відповідні права і обов'язки державних органів, підприємств, установ, організацій та громадян, встановлює порядок організації державної санітарно-епідеміологічної служби і здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів і понять

У цьому Законі терміни і поняття вживаються у такому значенні:

санітарне та епідемічне благополуччя населення — оптимальні умови життєдіяльності, що забезпечують низький рівень захворюваності, відсутність шкідливого впливу на здоров'я населення факторів навколишнього середовища, а також умов для виникнення і поширення інфекційних захворювань;

державні санітарні норми, правила, гігієнічні нормативи (санітарні норми) — обов'язкові для виконання нормативні документи, що визначають критерії безпеки та (або) нешкідливості для людини факторів навколишнього середовища і вимоги щодо забезпечення оптимальних чи допустимих умов життєдіяльності людини;

небезпечний фактор — будь-який хімічний, фізичний, біологічний чинник, речовина, матеріал або продукт, що впливає або за певних умов може негативно впливати на здоров'я людини;

санітарні та протиепідемічні заходи — діяльність, спрямована на створення безпечних для здоров'я умов побуту, праці, навчання, відпочинку та інших сфер життя і діяльності людини, запобігання виникненню та поширенню інфекційних хвороб.

Стаття 2. Законодавство України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення

Законодавство України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (санітарне законодавство) базується на Основах законодавства України про охорону здоров'я і складається з цього Закону, інших актів законодавства та санітарних норм.

Стаття 3. Фінансове забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення

Фінансування санітарних і протиепідемічних заходів, а також програм забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, інших програм, спрямованих на профілактику захворювань населення, здійснюється за рахунок державного і місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, а також позабюджетних коштів.

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування для забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення можуть утворювати позабюджетні фонди і встановлювати порядок їх формування і використання.

Розділ II. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН, ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Стаття 4. Права громадян

Громадяни мають право на:

безпечні для здоров'я і життя продукти харчування, питну воду, умови праці, навчання, виховання, побуту, відпочинку та навколишнє природне середовище;

участь у розробці, обговоренні та громадській експертизі проектів програм і планів забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, внесення пропозицій з цих питань до відповідних органів;

відшкодування збитків, завданих їх здоров'ю внаслідок порушення підприємствами, установами, організаціями, громадянами санітарного законодавства;

достовірну і своєчасну інформацію про стан свого здоров'я, здоров'я населення, а також про наявні та можливі фактори ризику для здоров'я та їх ступінь.

Законодавством України громадянам можуть бути надані й інші права щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя.

Стаття 5. Обов'язки громадян

Громадяни зобов'язані:

піклуватися про своє здоров'я та здоров'я і гігієнічне виховання своїх дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян;

брати участь у проведенні санітарних і протиепідемічних заходів;

проходити обов'язкові медичні огляди та робити щеплення у передбачених законодавством випадках;

виконувати розпорядження та вказівки посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби при здійсненні ними державного санітарно-епідеміологічного нагляду;

виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя.

Стаття 6. Права підприємств, установ і організацій

Підприємства, установи і організації мають право на:

одержання від органів державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, а також відповідних органів і закладів охорони здоров'я інформації про стан здоров'я населення, санітарну та епідемічну ситуацію, законодавчі, нормативні акти з питань забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та санітарні норми;

відшкодування збитків, завданих їм внаслідок порушень санітарного законодавства підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Стаття 7. Обов'язки підприємств, установ і організацій

Підприємства, установи і організації зобов'язані:

за пропозиціями посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби розробляти і здійснювати санітарні та протиепідемічні заходи;

у випадках, передбачених санітарними нормами, забезпечувати лабораторний контроль за виконанням вимог цих норм щодо безпеки використання (зберігання, транспортування тощо) шкідливих для здоров'я речовин та матеріалів, утворюваних внаслідок їх діяльності викидів, скидів, відходів та факторів, а також готової продукції;

на вимогу посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби надавати безоплатно зразки використовуваних сировини і матеріалів, а також продукції, що випускається чи реалізується, для проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи;

виконувати розпорядження і вказівки посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби при здійсненні ними державного санітарно-епідеміологічного нагляду;

усувати за поданням відповідних посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби від роботи, навчання, відвідування дошкільних закладів осіб, які є носіями збудників інфекційних захворювань, хворих на небезпечні для оточуючих інфекційні хвороби, або осіб, які були в контакті з такими хворими, з виплатою у встановленому порядку допомоги із соціального страхування, а також осіб, які ухиляються від обов'язкового медичного огляду або щеплення проти інфекцій, перелік яких встановлюється Міністерством охорони здоров'я України;

негайно інформувати органи, установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби про надзвичайні події і ситуації, що становлять загрозу здоров'ю населення, санітарному та епідемічному благополуччю;

відшкодовувати у встановленому порядку працівникам і громадянам збитки, завдані їх здоров'ю внаслідок порушення санітарного законодавства.

Власники підприємств, установ і організацій та уповноважені ними органи зобов'язані забезпечувати їх необхідними для розробки та здійснення санітарних та протиепідемічних заходів санітарними нормами.

Стаття 8. Захист прав громадян, підприємств, установ і організацій

Рішення і дії посадових осіб органів державної виконавчої влади, місцевого та регіонального самоврядування, а також громадян, якими порушено права підприємств, установ, організацій чи громадян з питань забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, можуть бути оскаржені в місячний термін відповідному головному державному санітарному лікарю або в суд.

Розділ III. ВИМОГИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

Стаття 9. Гігієнічна регламентація і державна реєстрація небезпечних факторів

Гігієнічній регламентації підлягає будь-який небезпечний фактор фізичної, хімічної, біологічної природи, присутній у середовищі життєдіяльності людини. Вона здійснюється з метою обмеження інтенсивності або тривалості дії таких факторів шляхом встановлення критеріїв їх допустимого впливу на здоров'я людини.

Гігієнічна регламентація небезпечних факторів забезпечується Міністерством охорони здоров'я України згідно з положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Перелік установ та організацій, які проводять роботи з гігієнічної регламентації небезпечних факторів, визначаються Міністерством охорони здоров'я України за узгодженням з Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації.

Державна реєстрація передбачає створення та ведення єдиного Державного реєстру небезпечних факторів, в якому наводяться назви небезпечних хімічних речовин та біологічних чинників, дані про їх призначення, властивості, методи індикації, біологічну дію, ступінь небезпеки для здоров'я людини, характер поведінки у навколишньому середовищі, виробництво, гігієнічні регламенти застосування тощо. Державна реєстрація небезпечного фактора може бути здійснена лише за наявності встановлених для нього гігієнічних регламентів.

Використання в народному господарстві та побуті будь-якого небезпечного фактора хімічної та біологічної природи допускається лише за наявності сертифіката, що засвідчує його державну реєстрацію.

Державна реєстрація небезпечних факторів здійснюється в порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Державна санітарно-гігієнічна експертиза

Державна санітарно-гігієнічна експертиза полягає у комплексному вивченні документів (проектів, технологічних регламентів, інвестиційних програм тощо), а також діючих об'єктів та пов'язаних з ними небезпечних факторів на відповідність вимогам санітарних норм.

Державна санітарно-гігієнічна експертиза передбачає:

визначення безпеки господарської та іншої діяльності, умов праці, навчання, виховання, побуту, що прямо чи побічно негативно впливають або можуть вплинути на здоров'я населення;

встановлення відповідності об'єктів експертизи вимогам санітарних норм;

оцінку повноти та обгрунтованості санітарних і протиепідемічних заходів;

оцінку можливого негативного впливу небезпечних факторів, пов'язаних з діяльністю об'єктів експертизи, визначення ступеня створюваного ними ризику для здоров'я населення.

Статття 11. Об'єкти державної санітарно-гігієнічної експертизи

Державній санітарно-гігієнічній експертизі підлягають:

проекти міждержавних, національних, регіональних, місцевих і галузевих програм соціально-економічного розвитку;

інвестиційні проекти і програми у випадках і порядку, встановлених законодавством;

схеми, передпроектна документація, що стосується районного планування і забудови населених пунктів, курортів тощо;

проектна документація на відведення земельних ділянок, техніко-економічні обгрунтування і розрахунки, проекти будівництва, розширення, реконструкції об'єктів будь-якого призначення;

проекти нормативно-технічної, інструкційно-методичної документації, що стосується здоров'я та середовища життєдіяльності людини;

продукція, напівфабрикати, речовини, матеріали та небезпечні фактори, використання, передача або збут яких може завдати шкоди здоров'ю людей;

документація на розроблювані техніку, технології, устаткування, інструменти тощо;

діючі об'єкти, у тому числі військового та оборонного призначення.

Стаття 12. Проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи

Державна санітарно-гігієнічна експертиза проводиться експертними підрозділами закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, а в особливо складних випадках — комісіями, що утворюються головним державним санітарним лікарем.

До проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи мо-

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» з дня його опублікування.

2. Встановити, що до приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» чинні акти законодавства України застосовуються в частині, яка не суперечить цьому Закону.

3. Доручити Кабінету Міністрів України:

до 1 червня 1994 року підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з прийнятим Законом України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;

до 1 липня 1994 року прийняти нормативні акти щодо застосування Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», віднесені ним до компетенції Кабінету Міністрів України;

до 1 жовтня 1994 року привести рішення Уряду України у відповідність з цим Законом і забезпечити внесення відповідних змін до нормативних актів міністерств, відомств та інших центральних органів державної виконавчої влади України;

протягом місяця передати установи і заклади санітарно-епідеміологічної служби Державної адміністрації залізничного транспорту України у підпорядкування Міністерства охорони здоров'я України із збереженням за ними усієї інфраструктури, основних фондів (приміщень, відповідних об'єктів незавершеного будівництва, транспортних засобів, апаратури, обладнання, засобів спеціального зв'язку тощо);

при формуванні бюджету України, починаючи з 1994 року, передбачити фінансування державної санітарно-епідеміологічної служби на залізничному транспорті у складі Міністерства охорони здоров'я України.

Голова Верховної Ради України І.ПЛЮЩ.

**м.Київ,
24 лютого 1994 року.**

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

жуть залучатися за їх згодою фахівці наукових, проектно-конструкторських, інших установ та організацій незалежно від їх підпорядкування, представники громадськості, експерти міжнародних організацій.

Рішення про необхідність і періодичність проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи діючих об'єктів приймається відповідними посадовими особами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Перелік установ, організацій, лабораторій, що можуть залучатися до проведення державної санітарно- гігієнічної експертизи, встановлюється головним державним санітарним лікарем України.

Висновок щодо результатів державної санітарно- гігієнічної експертизи затверджується відповідним головним державним санітарним лікарем.

Порядок проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи регулюється законодавством України.

Стаття 13. Вимоги до ліцензування видів діяльності, пов'язаних з потенційною небезпекою для здоров'я людей

Діяльність, пов'язана з потенційною небезпекою для здоров'я людей, підлягає ліцензуванню в порядку, встановленому законодавством.

До таких видів діяльності належать виробництво, переробка та реалізація продуктів харчування та харчових добавок, медикаментів, медичних імунобіологічних препаратів, предметів гігієни та санітарії, косметично-парфюмерних виробів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, товарів побутової хімії, комунально-побутове та медичне обслуговування населення, виховання та навчання дітей і підлітків, а також будь- які роботи з біологічними агентами та хімічними речовинами, джерелами іонізуючих та неіонізуючих випромінювань і радіоактивними речовинами.

При ліцензуванні видів діяльності, пов'язаних з потенційною небезпекою для здоров'я людей, обов'язково повинні враховуватись вимоги державної санітарно-епідеміологічної служби щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Невиконання встановлених при наданні ліцензії вимог та умов щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення тягне за собою скасування ліцензії.

Стаття 14. Вимоги безпеки для здоров'я і життя населення у державних стандартах та інших нормативно-технічних документах

Вимоги безпеки для здоров'я і життя населення є обов'язковими у державних стандартах та інших нормативно-технічних документах на вироби, сировину, технології, інші об'єкти середовища життедіяльності людини.

Проекти державних стандартів та інших нормативно- технічних документів на всі види нової (модернізованої) продукції підлягають обов'язковій державній санітарно- гігієнічній експертизі.

Продукція, на яку в державних стандартах та в інших нормативно-технічних документах є вимоги щодо безпеки для здоров'я і життя населення, підлягає обов'язковій сертифікації.

Нагляд за дотриманням вимог санітарних норм у стандартах та інших нормативно-технічних документах, відповідністю продукції вимогам безпеки для здоров'я і життя населення здійснюють органи, установи і заклади державної санітарно- епідеміологічної служби.

Головний державний санітарний лікар України погоджує методи контролю і випробувань продукції щодо її безпеки для здоров'я і життя населення, інструкції (правила) використання продукції підвищеної небезпечності.

Перелік установ, організацій та закладів, яким надається право випробування продукції на відповідність її вимогам безпеки для здоров'я і життя населення, визначається Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Стаття 15. Вимоги до проектування, будівництва, розробки, виготовлення і використання нових засобів виробництва та технологій

Підприємства, установи, організації та громадяни при розробленні і використанні нових технологій, проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції та технічному переобладнанні підприємств, виробничих об'єктів і споруд будь-якого призначення, плануванні та забудові населених пунктів, курортів, проектуванні і будівництві каналізаційних, очисних, гідротехнічних споруд, інших об'єктів зобов'язані дотримувати вимог санітарного законодавства.

Планування і забудова населених пунктів, курортів повинна передусім передбачати створення найбільш сприятливих умов для життя, а також для збереження і зміцнення здоров'я громадян.

Надання земельних ділянок під будівництво, затвердження норм проектування, проектної та нормативно-технічної документації на будівництво, реконструкцію, введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого, соціально- культурного та іншого призначення, розробка, виготовлення і використання нових машин, механізмів, устаткування, інших засобів виробництва, нових технологій здійснюється за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою.

Стаття 16. Умови ввезення продукції з-за кордону, її реалізація та використання

Підприємства, установи, організації та громадяни можуть ввозити з-за кордону сировину, продукцію (вироби, обладнання, технологічні лінії тощо) і реалізовувати чи використовувати їх в Україні лише за наявності даних щодо безпеки для здоров'я населення.

Перелік та зміст цих даних встановлюється головним державним санітарним лікарем України.

У разі відсутності зазначених даних ввезення, реалізація та використання продукції закордонного виробництва дозволяється лише після отримання позитивного висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи.

Стаття 17. Вимоги до продовольчої сировини і продуктів харчування, умов їх транспортування, зберігання та реалізації

Продовольча сировина, продукти харчування, а також матеріали, обладнання і вироби, що використовуються при їх виготовленні, зберіганні, транспортуванні та реалізації, повинні відповідати вимогам санітарних норм і підлягають обов'язковій сертифікації.

Підприємства, установи, організації та громадяни, які виробляють, зберігають, транспортують чи реалізують продукти харчування і продовольчу сировину, несуть відповідальність за їх безпеку для здоров'я і життя населення, відповідність вимогам санітарних норм.

Розробка і виробництво нових видів продуктів харчування, впровадження нових технологічних процесів їх виробництва та обробки, а також матеріалів, що контактують з продовольчою сировиною чи продуктами харчування під час виготовлення, зберігання, транспортування та реалізації, дозволяються головним державним санітарним лікарем на підставі позитивного висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи.

Стаття 18. Вимоги до господарсько-питного водопостачання і місць водокористування

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування зобов'язані забезпечити жителів міст та інших населених пунктів питною водою, кількість та якість якої повинні відповідати вимогам санітарних норм і державного стандарту. Виробничий контроль за якістю питної води в процесі її добування, обробки та у розподільних мережах здійснюють підприємства водопостачання.

Вода відкритих водойм, що використовується для господарсько-питного водопостачання, купання, спортивних занять, організованого відпочинку, з лікувальною метою, а також вода водойм у межах населених пунктів повинна відповідати санітарним нормам.

Підприємства, установи, організації, що використовують водойми (у тому числі моря) для скидання стічних, дренажних, поливних та інших забруднених вод, повинні забезпечити якість води у місцях водокористування відповідно до вимог санітарних норм.

Для водопроводів господарсько-питного водопостачання, їх джерел встановлюються зони санітарної охорони із спеціальним режимом. Порядок встановлення і режим цих зон визначаються законодавством України.

Стаття 19. Гігієнічні вимоги до атмосферного повітря в населених пунктах, повітря у виробничих та інших приміщеннях

Атмосферне повітря в населених пунктах, на територіях підприємств, установ, організацій та інших об'єктів, повітря у виробничих та інших приміщеннях тривалого чи тимчасового перебування людей повинно відповідати санітарним нормам.

Підприємства, установи, організації та громадяни при здійсненні своєї діяльності зобов'язані вживати необхідних заходів щодо запобігання та усунення причин забруднення атмосферного повітря, фізичного впливу на атмосферу в населених пунктах, рекреаційних зонах, а також повітря у жилих та виробничих приміщеннях, у навчальних, лікувально- профілактичних та інших закладах, інших місцях тривалого чи тимчасового перебування людей.

Стаття 20. Умови виховання та навчання

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи, організації, власники і адміністрація навчально-виховних закладів та громадяни, які організують або здійснюють навчальні та виховні процеси, зобов'язані забезпечити для цього умови, що відповідають вимогам санітарних норм, здійснювати заходи, спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я, гігієнічне виховання відповідних груп населення та вивчення ними основ гігієни.

Режими навчання та виховання, навчально-трудове навантаження дітей і підлітків підлягають обов'язковому погодженню з відповідними органами та установами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Стаття 21. Гігієнічне навчання і виховання громадян

Гігієнічне виховання є одним з головних завдань виховних та навчальних закладів. Курс гігієнічного навчання — обов'язкова складова частина загальноосвітньої та професійної підготовки, підвищення кваліфікації кадрів.

Гігієнічні знання є обов'язковими кваліфікаційними вимогами для працівників, які підлягають обов'язковим медичним оглядам, а також для тих, хто зазнає у виробництві, сфері послуг, інших галузях ризику дії небезпечних факторів.

Органи та заклади охорони здоров'я, медичні працівники, а також працівники освіти і культури зобов'язані пропагувати серед населення гігієнічні навички, здоровий спосіб життя.

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи та організації зобов'язані брати участь і створювати умови для гігієнічного навчання і виховання громадян, пропаганди здорового способу життя.

Стаття 22. Вимоги до жилих та виробничих приміщень, територій, засобів виробництва і технологій

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані утримувати надані в користування чи належні їм на правах власності жилі, виробничі, побутові та інші приміщення відповідно до вимог санітарних норм.

У процесі експлуатації виробничих, побутових та інших приміщень, споруд, обладнання, устаткування, транспортних засобів, використання технологій їх власник зобов'язаний створити безпечні і здорові умови праці та відпочинку, що відповідають вимогам санітарних норм, здійснювати заходи, спрямовані на запобігання захворюванням, отруєнням, травмам, забрудненню навколишнього середовища.

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані утримувати надані в користування чи належні їм на правах власності земельні ділянки і території відповідно до вимог санітарних норм.

Стаття 23. Забезпечення радіаційної безпеки

Підприємства, установи, організації, що виробляють, зберігають, транспортують, використовують радіоактивні речовини та джерела іонізуючих випромінювань, здійснюють їх захоронення, знищення чи утилізацію, зобов'язані дотримувати норм радіаційної безпеки, відповідних санітарних правил, а також норм, установлених іншими актами законодавства, що містять вимоги радіаційної безпеки.

Роботи з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючих випромінювань здійснюються з дозволу державної санітарно-епідеміологічної служби та інших спеціально уповноважених органів.

Випадки порушень норм радіаційної безпеки, санітарних правил роботи з радіоактивними речовинами, іншими джерелами іонізуючих випромінювань, а також радіаційні аварії підлягають обов'язковому розслідуванню за участю посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд.

Стаття 24. Захист населення від шкідливого впливу неіонізуючих випромінювань та інших фізичних факторів

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані здійснювати заходи щодо захисту населення від шкідливого впливу неіонізуючих випромінювань, шуму, вібрації та інших фізичних факторів.

Використання джерел, що генерують зазначені фактори у виробництві, побуті та з іншою метою, допускається за умови дотримання санітарних норм.

Стаття 25. Застосування та знешкодження хімічних речовин і матеріалів, біологічних засобів

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни у разі застосування хімічних речовин і матеріалів, продуктів біотехнології зобов'язані дотримувати санітарних норм.

Виробництво, зберігання, транспортування, використання, захоронення, знищення та утилізація отруйних речовин, у тому числі токсичних промислових відходів, продуктів біотехнології та інших біологічних агентів, здійснюються за умови дотримання санітарних норм і наявності дозволу державної санітарно-епідеміологічної служби, а також з дозволу інших спеціально уповноважених органів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Зазначені вимоги поширюються також на транзитне транспортування через територію України хімічних, біологічних, радіоактивних, інших небезпечних для здоров'я видів сировини, корисних копалин, речовин та матеріалів (у тому числі нафти і нафтопродуктів, природного газу тощо) будь-якими видами транспорту та продуктопроводами.

Стаття 26. Обов'язкові медичні огляди

Обов'язкові медичні огляди організуються і здійснюються у встановленому законодавством порядку.

Працівники підприємств харчової промисловості, громадського харчування і торгівлі, водопровідних споруд, лікувально-профілактичних, дошкільних і навчально- виховних закладів, об'єктів комунально-побутового обслуговування, інших підприємств, установ, організацій, професійна чи інша діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може спричинити поширення інфекційних захворювань, виникнення харчових отруєнь, а також працівники, зайняті на важких ро-

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

ботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, повинні проходити обов'язкові попередні (до прийняття на роботу) і періодичні медичні огляди. Обов'язкові щорічні медичні огляди проходять також особи віком до 21 року.

Позачергові медичні огляди осіб, зазначених у частині першій цієї статті, можуть проводитися на вимогу головного державного санітарного лікаря, а також на прохання працівника, якщо він пов'язує погіршення стану свого здоров'я з умовами праці.

Власники підприємств, установ, організацій або уповноважені ними органи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством за організацію і своєчасність проходження працівниками обов'язкових медичних оглядів і допуск їх до роботи без наявності необхідного медичного висновку.

Працівники, які без поважних причин не пройшли у встановлений термін обов'язковий медичний огляд у повному обсязі, від роботи відсторонюються і можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності.

Стаття 27. Профілактичні щеплення

Профілактичні щеплення з метою запобігання захворюванням на туберкульоз, поліомієліт, дифтерію, кашлюк, правець та кір в Україні є обов'язковими.

Обов'язковим профілактичним щепленням для запобігання поширенню інших інфекційних захворювань підлягають окремі категорії працівників у зв'язку з особливостями виробництва або виконуваної ними роботи. У разі необгрунтованої відмови від щеплення за поданням відповідних посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби вони до роботи не допускаються.

Групи населення та категорії працівників, які підлягають профілактичним щепленням, у тому числі обов'язковим, а також порядок і терміни їх проведення визначаються Міністерством охорони здоров'я України.

Контроль за відповідністю імунобіологічних препаратів, що застосовуються в медичній практиці, вимогам державних і міжнародних стандартів та забезпечення ними закладів охорони здоров'я здійснює Міністерство охорони здоров'я України за положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 28. Госпіталізація та лікування інфекційних хворих і носіїв збудників інфекційних хвороб

Особи, які хворіють особливо небезпечними та небезпечними інфекційними хворобами або є носіями збудників цих хвороб, відсторонюються від роботи та іншої діяльності, якщо вона може призвести до поширення цих хвороб. Вони підлягають медичному нагляду і лікуванню за рахунок держави з виплатою допомоги з коштів соціального страхування в порядку, що встановлюється законодавством. Такі особи визнаються тимчасово чи постійно непридатними за станом здоров'я до професійної або іншої діяльності, внаслідок якої може створюватися підвищена небезпека для оточуючих у зв'язку з особливостями виробництва або виконуваної роботи.

Особи, хворі на особливо небезпечні інфекційні хвороби, в разі відмови від госпіталізації підлягають примусовому стаціонарному лікуванню, а носії збудників зазначених хвороб та особи, які мали контакт з такими хворими, — обов'язковому медичному нагляду і карантину в установленому порядку.

Перелік особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, умови визнання особи хворою на інфекційну хворобу або носієм збудника інфекційної хвороби, протиепідемічні і карантинні правила встановлюються Міністерством охорони здоров'я України.

Стаття 29. Санітарна охорона території України від занесення інфекційних хвороб

В'їзд на територію України іноземним громадян та громадян України, а також транспортних засобів з країн (місцевостей), де зареєстровано особливо небезпечні хвороби, дозволяється за наявності документів, передбачених міжнародними угодами і санітарним законодавством України.

З метою запобігання занесенню в Україну особливо небезпечних (у тому числі карантинних) і небезпечних для людей інфекційних хвороб у прикордонних контрольних пунктах у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України, створюються і функціонують спеціальні санітарно-карантинні підрозділи.

Стаття 30. Запобігання особливо небезпечним, небезпечним інфекційним хворобам, масовим отруєнням та радіаційним ураженням населення

У разі виникнення чи загрози виникнення або поширення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, масових отруєнь, радіаційних уражень населення органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування за поданням відповідних посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби в межах своїх повноважень можуть запроваджувати у встановленому законодавством порядку на відповідних територіях чи об'єктах особливі умови та режими праці, навчання, пересування і перевезення, спрямовані на запобігання та ліквідацію цих захворювань та уражень.

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи та організації зобов'язані забезпечувати своєчасне проведення масових профілактичних щеплень, дезинфекційних, дезинсекційних, дератизаційних, інших протиепідемічних, а також дезактиваційних заходів.

У разі загрози виникнення або поширення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, масових отруєнь та радіаційних уражень відповідними посадовими особами державної санітарно-епідеміологічної служби можуть запроваджуватись позачергові профілактичні щеплення, інші заходи профілактики.

Розділ IV. ДЕРЖАВНА САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СЛУЖБА

Стаття 31. Система державної санітарно-епідеміологічної служби

Державну санітарно-епідеміологічну службу становлять органи, установи і заклади санітарно-епідеміологічного профілю Міністерства охорони здоров'я України, відповідні установи, заклади, частини і підрозділи Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України.

Спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади, що здійснює контроль і нагляд за додержанням санітарного законодавства, державних стандартів, критеріїв та вимог, спрямованих на забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, є Міністерство охорони здоров'я України.

На установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби системи Міністерства охорони здоров'я України покладаються функції спеціально уповноважених відповідних адміністративно-територіальних, транспортних та об'єктових органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

На установи, заклади і підрозділи державної санітарно-епідеміологічної служби інших міністерств і відомств, названих у частині першій цієї статті, покладаються функції спеціально уповноважених органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду на підпорядкованих їм територіях, об'єктах, у частинах і підрозділах.

Установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби є юридичними особами. Їх перелік, мережа, організаційна структура тощо для системи Міністерства охорони здоров'я України встановлюються головним державним санітарним лікарем України, а для інших міністерств і відомств, перелічених у частині першій цієї статті, — головним державним санітарним лікарем відповідного міністерства (відомства) за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Установи та заклади державної санітарно-епідеміологічної служби здійснюють свою діяльність на підставі Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні, що затверджується Кабінетом Міністрів України, та положень про державну санітарно-епідеміологічну службу відповідних міністерств і відомств.

Стаття 32. Управління державною санітарно-епідеміологічною службою

Державну санітарно-епідеміологічну службу України очолює головний державний санітарний лікар України — перший заступник міністра охорони здоров'я України, який призначається на посаду і звільняється з неї Кабінетом Міністрів України.

Головний державний санітарний лікар України з питань державного санітарно-епідеміологічного нагляду підзвітний безпосередньо Кабінету Міністрів України.

Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою Республіки Крим здійснює головний державний санітарний лікар Республіки Крим, який за посадою є заступником міністра охорони здоров'я Республіки Крим. Він призначається на посаду і звільняється з неї головним державним санітарним лікарем України за погодженням з Радою Міністрів Республіки Крим.

Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою області, міст Києва і Севастополя здійснює головний державний санітарний лікар відповідної території, який за посадою є заступником глави обласної (міської) державної адміністрації. Він призначається на посаду і звільняється з неї головним державним санітарним лікарем України за погодженням з відповідною обласною, Київською і Севастопольською міською державною адміністрацією.

Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою на водному, залізничному, повітряному транспорті здійснюється головним державним санітарним лікарем відповідного виду транспорту, який призначається на посаду і звільняється з неї головним державним санітарним лікарем України.

Державну санітарно-епідеміологічну службу в районі, місті, районі в місті очолює головний державний санітарний лікар відповідної адміністративної території, який призначається на посаду і звільняється з неї відповідно головним державним санітарним лікарем Республіки Крим, області, міст Києва і Севастополя, міста з районним поділом.

Організація державної санітарно-епідеміологічної служби на водному, залізничному та повітряному транспорті забезпечується за лінійним принципом. Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою на лінійних підрозділах та об'єктах транспорту здійснюють головні державні санітарні лікарі, які призначаються на посаду і звільняються з неї головним державним санітарним лікарем відповідного виду транспорту.

Державну санітарно-епідеміологічну службу об'єктів, що мають особливий режим роботи, очолюють головні державні санітарні лікарі цих об'єктів, які призначаються на посаду і звільняються з неї головним державним санітарним лікарем України.

Державну санітарно-епідеміологічну службу Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України очолює головний державний санітарний лікар цього міністерства (відомства), який призначається на посаду і звільняється з неї керівником відповідного міністерства (відомства) за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Головний державний санітарний лікар Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України із загальних питань підпорядковується безпосередньо керівникові відповідного міністерства (відомства), а з питань державного санітарно-епідеміологічного нагляду — головному державному санітарному лікарю України.

Головні державні санітарні лікарі вказаних міністерств і відомств призначають на посаду і звільняють з неї головних державних санітарних лікарів підпорядкованих цим міністерствам і відомствам територій, з'єднань, частин та підрозділів.

Посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби Міністерства охорони здоров'я України здійснюють свої повноваження на відповідних адміністративних територіях та об'єктах, а посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби інших міністерств і відомств — на підпорядкованих їм територіях і об'єктах, а також у підрозділах відповідно до цього Закону і Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні, інших актів законодавства.

Стаття 33. Основні напрями діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби

Основними напрямами діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби є:

здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду;

визначення пріоритетних заходів у профілактиці захворювань, а також у охороні здоров'я населення від шкідливого впливу на нього факторів навколишнього середовища;

вивчення, оцінка і прогнозування показників здоров'я населення залежно від стану середовища життєдіяльності людини, встановлення факторів навколишнього середовища, що шкідливо впливають на здоров'я населення;

підготовка пропозицій щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, запобігання занесенню та розповсюдженню особливо небезпечних (у тому числі карантинних) та небезпечних інфекційних хвороб;

контроль за усуненням причин і умов виникнення і поширення інфекційних, масових неінфекційних захворювань, отруєнь та радіаційних уражень людей;

державний облік інфекційних і професійних захворювань та отруєнь.

Стаття 34. Взаємодія державної санітарно-епідеміологічної служби з іншими організаціями

Взаємодія, а також розмежування сфер діяльності, повноважень і відповідальності між органами, установами і закладами державної санітарно-епідеміологічної служби та іншими спеціально уповноваженими органами, що здійснюють державний нагляд і контроль, забезпечується відповідно до законодавчих та нормативних актів, що визначають їх компетенцію.

Органи, установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби співпрацюють з державними органами і громадськими організаціями, діяльність яких спрямована на профілактику захворювань, охорону здоров'я людини та навколишнього середовища, захист прав громадян на безпечні умови їх життєдіяльності.

Стаття 35. Фінансове забезпечення державної санітарно-епідеміологічної служби

Фінансування органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби Міністерства охорони здоров'я України здійснюється безпосередньо за рахунок бюджету Міністерства охорони здоров'я України, бюджету Республіки Крим, обласних бюджетів, бюджетів міст Києва і Севастополя, а також позабюджетних коштів.

Фінансування державної санітарно-епідеміологічної служби

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України здійснюється за рахунок асигнувань на охорону здоров'я, що виділяються цим міністерствам і відомствам з державного бюджету України, та позабюджетних коштів.

Розміри асигнувань, необхідних для забезпечення діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби, мають відповідати науково- обгрунтованим потребам і складати не менше 10 відсотків відповідних бюджетних коштів, що виділяються на охорону здоров'я.

Джерелами фінансування державної санітарно-епідеміологічної служби також можуть бути:

надходження від плати за видачу дозволів, передбачених статтями 16, 17, 23, 25 цього Закону, та інших дозволів, видача яких відноситься законодавством до компетенції державної санітарно-епідеміологічної служби;

надходження від надання платних послуг;

кошти від участі у виконанні науково-дослідних робіт;

частина коштів у розмірі 10 відсотків від сум штрафів, стягнутих за постановами головних державних санітарних лікарів та інших посадових осіб державної санітарно- епідеміологічної служби;

добровільні внески підприємств, установ, організацій, благодійних фондів, громадян;

інші, не заборонені законодавством надходження.

Стаття 36. Кадрове і наукове забезпечення державної санітарно-епідеміологічної служби

Підготовка фахівців у галузі гігієни та епідеміології здійснюється у навчальних закладах медичного профілю на спеціалізованих факультетах післядипломної підготовки. Нормативи забезпечення населення цими фахівцями [в]становлюються Міністерством [ох]орони здоров'я України.

Вивчення, оцінку, прогнозування, визначення критеріїв шкідливого впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, санітарно-гігієнічну експертизу, гігієнічну регламентацію небезпечних факторів, наукове обгрунтування санітарних і протиепідемічних заходів, а також фундаментальні та прикладні дослідження в галузі профілактики захворювань населення здійснюють наукові установи гігієнічного та епідеміологічного профілю.

Стаття 37. Інформаційне забезпечення державної санітарно-епідеміологічної служби

Інформаційне забезпечення державної санітарно-епідеміологічної служби здійснюється з метою вивчення, оцінки, прогнозування санітарної та епідемічної ситуації, розробки заходів, спрямованих на попередження, усунення або зменшення шкідливого впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я людей, а також інформування з цих питань органів державної виконавчої влади, громадських організацій і громадян.

Інформаційне забезпечення державної санітарно-епідеміологічної служби здійснюється системою державної, галузевої та оперативної звітності. Характер, обсяг, порядок і строки подання цієї інформації до органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби визначаються за поданням головного державного санітарного лікаря України у встановленому законодавством порядку.

Органи державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані надавати органам, установам і закладам державної санітарно-епідеміологічної служби таку інформацію безоплатно.

Стаття 38. Заходи правового і соціального захисту, матеріальне та соціальне забезпечення працівників державної санітарно-епідеміологічної служби

Головні державні санітарні лікарі, їх заступники, інші посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби перебувають під захистом закону. Втручання в дії посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд, що перешкоджає виконанню ними службових обов'язків, тягне за собою відповідальність згідно з законодавством.

Нанесення тілесних ушкоджень, образа, погроза щодо посадової особи державної санітарно-епідеміологічної служби чи її близьких родичів, а також знищення їх майна, інші насильницькі дії у зв'язку з виконанням цією особою своїх службових обов'язків тягнуть за собою встановлену законом відповідальність.

Життя і здоров'я працівників державної санітарно-епідеміологічної служби підлягають обов'язковому державному страхуванню на випадок каліцтва або професійного захворювання, одержаних при виконанні службових обов'язків. Порядок та умови страхування встановлюються Кабінетом Міністрів України. У разі такого каліцтва або професійного захворювання працівнику державної санітарно-епідеміологічної служби сплачується одноразова грошова допомога в розмірі від трирічного до п'ятирічного його посадового окладу залежно від ступеня втрати працездатності.

Заробітна плата посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби складається з посадових окладів, надбавок за кваліфікаційні категорії, вислугу років і має забезпечувати достатні матеріальні умови для незалежного виконання службових обов'язків, а також закріплення кваліфікованих кадрів. Розміри посадових окладів, надбавок за кваліфікаційні категорії та вислугу років встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Головні державні санітарні лікарі, їх заступники, інші посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби мають переважне право на одержання житла, встановлення квартирних телефонів.

Посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби мають право безкоштовно користуватися за службовими посвідченнями усіма видами транспорту міського, приміського і місцевого сполучення (крім таксі) в межах території, на якій вони здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Під час службових відряджень вони мають право на позачергове придбання проїзних документів на всі види транспорту і розміщення в готелях.

Посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби на водному, залізничному, повітряному транспорті, об'єктах, що мають особливий режим роботи, користуються також усіма видами правового та соціального захисту, матеріального та соціального забезпечення, наданими працівникам відповідного виду транспорту та об'єкта.

Особливості правового та соціального захисту, матеріального та соціального забезпечення військовослужбовців та працівників, які працюють за договором у державній санітарно- епідеміологічній службі Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, регулюються відповідними актами законодавства.

Розділ V. ДЕРЖАВНИЙ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД

Стаття 39. Поняття та основні завдання державного санітарно-епідеміологічного нагляду

Державний санітарно-епідеміологічний нагляд — це діяльність органів, установ та закладів державної санітарно-епідеміологічної служби по контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами санітарного законодавства з метою попередження, виявлення, зменшення або усунення шкідливого впливу небезпечних факторів на здоров'я людей та по застосуванню заходів правового характеру щодо порушників.

Основними завданнями цієї діяльності є:

нагляд за організацією і проведенням органами державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами санітарних і протиепідемічних заходів;

нагляд за реалізацією державної політики з питань профілактики захворювань населення, участь у розробці та контроль за виконанням програм, що стосуються запобігання шкідливому впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення;

нагляд за дотриманням санітарного законодавства;

проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи, гігієнічної регламентації небезпечних факторів і видача дозволів на їх використання.

Державний санітарно-епідеміологічний нагляд здійснюється відповідно до Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні вибірковими перевірками дотримання санітарного законодавства за планами органів, установ та закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, а також позапланово залежно від санітарної, епідемічної стуації та за заявами громадян.

Результати перевірки оформлюються актом, форма і порядок складання якого визначаються головним державним санітарним лікарем України.

Стаття 40. Повноваження головного державного санітарного лікаря України

Головний державний санітарний лікар України:

а) затверджує державні санітарні норми, регламенти використання небезпечних факторів, гранично допустимі концентрації, орієнтовно безпечні рівні хімічних і біологічних чинників у харчових продуктах, предметах та виробах, у воді, повітрі, грунті, а також встановлює норми радіаційної безпеки та допустимі рівні впливу на людину інших фізичних факторів;

б) визначає вимоги щодо комплексу заходів санітарної охорони державних кордонів України, контролює і координує діяльність органів державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування з цих питань;

в) вносить на затвердження відповідно до чинного законодавства проекти законодавчих актів з питань забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення;

г) затверджує разом з Міністерством економіки України та Міністерством фінансів України методики визначення ступенів ризику для здоров'я населення, що створюються небезпечними факторами;

д) дає обов'язкові для розгляду висновки щодо проектів міждержавних, національних і галузевих програм з питань забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, профілактики захворювань та контролює їх виконання;

е) видає розпорядчі документи щодо організації та здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні;

є) визначає порядок ведення державного обліку інфекційних і професійних захворювань, отруєнь;

ж) погоджує основні напрями фундаментальних і прикладних досліджень у галузі гігієни та епідеміології;

з) погоджує проекти норм проектування, стандартів і технічних умов, розміщення продуктивних сил та інші проекти, що можуть вплинути на здоров'я населення;

и) погоджує норми навчально-трудового навантаження, режим навчання та виховання дітей і підлітків у навчально-виховних закладах;

і) встановлює разом з Державним комітетом України по нагляду за охороною праці перелік робіт, для виконання яких є обов'язковими медичні огляди, а також порядок їх проведення;

ї) затверджує перелік інфекційних захворювань, за яких госпіталізація хворих є обов'язковою, а також перелік виробництв (професій), до роботи в яких не допускаються особи, які хворіють інфекційними хворобами, є носіями збудників інфекційних захворювань або яким не зроблено щеплення проти визначених інфекційних захворювань;

й) застосовує передбачені законодавством заходи для припинення порушень санітарного законодавства;

к) погоджує методи контролю і випробувань продукції щодо її безпеки для здоров'я і життя населення;

л) погоджує інструкції (правила) використання продукції підвищеної небезпеки;

м) погоджує перелік установ, організацій, закладів, яким надається право випробування продукції на відповідність вимогам безпеки для здоров'я;

н) встановлює перелік та зміст показників щодо безпеки для здоров'я імпортованої продукції.

Головний державний санітарний лікар України, крім повноважень, передбачених цією статтею, має також повноваження, передбачені статтею 41 цього Закону. Він може делегувати свої повноваження заступникам головного державного санітарного лікаря України повністю або частково.

Стаття 41. Повноваження головних державних санітарних лікарів та інших посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд

Головним державним санітарним лікарям Республіки Крим, областей, міст, районів та їх заступниками, головним державним санітарним лікарям на транспорті та їх заступникам, а також головним державним санітарним лікарям об'єктів, що мають особливий режим роботи, у межах відповідних територій (об'єктів) надаються повноваження:

а) державного санітарно-епідеміологічного нагляду за дотриманням органами державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, підприємствами, установами, організаціями і громадянами санітарного законодавства;

б) систематичного аналізу санітарної та епідемічної ситуації, показників здоров'я населення, окремих його груп;

в) визначення факторів, що можуть шкідливо впливати на здоров'я населення, ступеня створюваного ними ризику для здоров'я населення регіону, території, об'єкта, окремих професійних груп тощо;

г) контролю за проведенням санітарних і протиепідемічних заходів, виконанням програм профілактики захворювань, охорони здоров'я населення;

д) погодження відведення земельних ділянок під забудову та інші види землекористування, місця водозаборів і скидання стічних вод, розташування промислових та інших об'єктів;

е) винесення рішень про необхідність проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи, визначення складу комісій для її здійснення і затвердження висновків;

є) погодження регіональних і місцевих програм у галузі соціально-економічного розвитку;

ж) винесення рішень про відповідність вимогам санітарних норм об'єктів і споруд, що вводяться в експлуатацію;

з) погодження видачі, а у передбачених законодавством випадках — надання дозволу на здійснення видів діяльності, передбачених цим Законом;

и) безперешкодного входу на територію і у приміщення всіх об'єктів нагляду за службовим посвідченням і обов'язкових для виконання вказівок щодо усунення виявлених порушень санітарних норм, а також проведення необхідних лабораторних досліджень;

і) безплатного отримання від юридичних осіб і громадян, у тому числі іноземних, які перебувають або ведуть діяльність на відповідній території України, матеріалів і відомостей, статистичних та інших даних, що характеризують санітарний та епідемічний стан об'єктів і здоров'я людей;

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

ї) безплатного відбору, зразків сировини, продукції, матеріалів для державної санітарно-гігієнічної експертизи;

й) визначення необхідності профілактичних щеплень та інших заходів профілактики у разі загрози виникнення епідемій, масових отруєнь та радіаційних уражень;

к) розслідування причин і умов виникнення професійних чи групових інфекційних захворювань, отруєнь, радіаційних аварій і подання матеріалів з цих питань компетентним органам для притягнення винних до відповідальності;

л) застосування передбачених цим Законом заходів для припинення порушення санітарного законодавства.

Такі ж повноваження в межах підпорядкованих територій, об'єктів, частин та підрозділів надаються головним державним санітарним лікарям Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України та їх заступникам.

Іншим посадовим особам органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби (лікарі-гігієністи, лікарі-епідеміологи, помічники лікарів) надаються повноваження, передбачені пунктами «а», «б», «в», «г», «и», «і», «ї», «к» (в частині розслідування групових інфекційних захворювань, отруєнь, радіаційних аварій) та «л» частини першої цієї статті.

Головний державний санітарний лікар адміністративної території координує діяльність всіх розташованих на ній установ, закладів та підрозділів державної санітарно-епідеміологічної служби незалежно від їх підпорядкування.

У випадках погіршення санітарної або епідемічної ситуації в місцях дислокації об'єктів Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, а також об'єктів, що мають особливий режим роботи, повноваження головного державного санітарного лікаря, його заступників та інших посадових осіб (лікарів) державної санітарно-епідеміологічної служби відповідної адміністративної території, передбачені пунктами «в», «г», «и», «і», «ї», «й», «к» частини першої цієї статті, поширюються на зазначені об'єкти. Названі посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби адміністративної території мають право застосовувати на цих об'єктах і територіях заходи щодо припинення порушення санітарного законодавства, передбачені пунктами «а», «б», «в», «г», «е» статті 42 цього Закону.

Стаття 42. Заходи щодо припинення порушення санітарного законодавства

Головні державні санітарні лікарі (їх заступники) застосовують такі заходи для припинення порушення санітарного законодавства:

а) обмеження, тимчасова заборона чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій, об'єктів будь-якого призначення, технологічних ліній, машин і механізмів, виконання окремих технологічних операцій, користування плаваючими засобами, рухомим складом і літаками у разі невідповідності їх вимогам санітарних норм;

б) обмеження, тимчасова заборона або припинення будівництва, реконструкції та розширення об'єктів за проектами, що не мають позитивного висновку за результатами державної санітарно-гігієнічної експертизи, та у разі відступу від затвердженого проекту;

в) тимчасова заборона виробництва, заборона використання та реалізація хімічних речовин, продуктів харчування, технологічного устаткування, будівельних матеріалів, біологічних засобів, товарів народного споживання, джерел іонізуючих випромінювань в разі відсутності їх гігієнічної регламентації та державної реєстрації, а також якщо вони визнані шкідливими для здоров'я людей;

г) обмеження, зупинення або заборона викидів (скидів) забруднюючих речовин за умови порушення санітарних норм;

д) зупинення або припинення інвестиційної діяльності у випадках, встановлених законодавством;

е) внесення власникам підприємств, установ, організацій або уповноваженим ними органам подання про відсторонення від роботи або іншої діяльності осіб, зазначених у пункті п'ятому статті 7 цього Закону;

є) вилучення з реалізації (конфіскація) небезпечних для здоров'я продуктів харчування, хімічних та радіоактивних речовин, біологічних матеріалів у порядку, що встановлюється законодавством.

Іншим посадовим особам органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби надаються повноваження застосовувати заходи для припинення порушення санітарних норм, передбачені пунктом «а» (в частині обмеження, тимчасової заборони діяльності підприємств, установ, організацій, об'єктів будь-якого призначення, технологічних ліній, машин і механізмів, виконання окремих технологічних операцій, користування плаваючими засобами, рухомим складом і літаками у разі невідповідності їх вимогам санітарних норм), пунктами «в», «г», «е» та «є» цієї статті.

На вимогу посадових осіб органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби виконання заходів для припинення порушень санітарного законодавства у необхідних випадках здійснюється із залученням працівників органів внутрішніх справ.

Стаття 43. Оскарження рішень і дій посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд

Постанови, розпорядження, приписи, висновки посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби у місячний термін можуть бути оскаржені:

а) головного державного санітарного лікаря України — до Кабінету Міністрів України або до суду;

б) головного державного санітарного лікаря Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України — головному державному санітарному лікарю України або до суду;

в) інших головних державних санітарних лікарів та посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби — вищестоящому головному державному санітарному лікарю або до суду.

Оскарження прийнятого рішення не припиняє його дії.

Стаття 44. Відповідальність посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби

За порушення закону, неналежне виконання службових обов'язків посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби несуть відповідальність згідно з законодавством.

Розділ VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ САНІТАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 45. Дисциплінарна відповідальність за порушення санітарного законодавства

Працівники підприємств, установ, організацій, дії яких призвели до порушення санітарного законодавства, невиконання постанов, розпоряджень, приписів, висновків посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби, підлягають дисциплінарній відповідальності згідно з законодавством.

Стаття 46. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства

За порушення санітарного законодавства або невиконання постанов, розпоряджень, приписів, висновків посадових осіб органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби на осіб, винних у вчиненні таких правопорушень, може бути накладено штраф у таких розмірах:

на посадових осіб — від шести до двадцяти п'яти мінімальних заробітних плат;

на громадян — від однієї до дванадцяти мінімальних заробітних плат.

До підприємств, підприємців, установ, організацій, які порушили санітарне законодавство, застосовуються такі фінансові санкції:

а) за передачу замовникові або у виробництво і застосування конструкторської, технологічної та проектної документації, що не відповідає вимогам санітарних норм, розробник цієї документації сплачує штраф у розмірі 25 відсотків вартості розробки;

б) за реалізацію продукції, забороненої до випуску і реалізації посадовими особами органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, підприємство, підприємець, установа, організація сплачує штраф у розмірі 100 відсотків вартості реалізованої продукції;

в) за випуск, реалізацію продукції, яка внаслідок порушення вимог стандартів, санітарних норм є небезпечною для життя і здоров'я людей, підприємство, підприємець, установа, організація сплачує штраф у розмірі 100 відсотків вартості випущеної або реалізованої продукції;

г) за реалізацію на території України імпортної продукції, яка не відповідає вимогам стандартів щодо безпеки для життя і здоров'я людей, санітарних норм, що діють в Україні, підприємство, підприємець, установа, організація сплачує штраф у розмірі 100 відсотків вартості реалізованої продукції;

д) за ухилення від пред'явлення посадовим особам державної санітарно-епідеміологічної служби продукції, яка підлягає контролю, підприємство, підприємець, установа, організація сплачує штраф у розмірі 25 відсотків вартості продукції, що випущена з моменту ухилення.

Вартість зазначених у частині другій цієї статті документації та продукції обчислюється за цінами їх реалізації.

Стаття 47. Порядок накладення і стягнення штрафів та застосування фінансових санкцій за порушення санітарного законодавства

Постанови про накладення штрафу та застосування фінансової санкції за порушення санітарного законодавства виносяться на підставі протоколу про порушення санітарних норм, оформленого у встановленому порядку, і є обов'язковими для виконання.

Такі постанови можуть видавати:

1) головний державний санітарний лікар України, його заступники, головні державні санітарні лікарі Республіки Крим, областей, міст Києва, Севастополя, головні державні санітарні лікарі водного, залізничного, повітряного транспорту, водних басейнів, залізниць, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України та їх заступники — за порушення, передбачені статтею 46 цього Закону;

2) інші головні державні санітарні лікарі та їх заступники — за порушення, передбачені частиною першою статті 46 та пунктами «б», «в», «г», «д» частини другої статті 46 цього Закону;

3) інші посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби — за порушення, передбачені частиною першою статті 46 цього Закону.

Розгляд справ про адміністративні правопорушення, передбачені частиною першою статті 46 цього Закону, та виконання постанов у цих справах провадяться в порядку, встановленому Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Один примірник постанови про застосування фінансової санкції, передбаченої частиною другою статті 46 цього Закону, надсилається державній податковій інспекції за місцезнаходженням підприємства, підприємця, установи, організації для контролю за її виконанням.

У разі невиконання порушником постанови протягом 15 днів з дня її видання сума санкції стягується у безспірному порядку державною податковою інспекцією.

Сплата штрафів і фінансових санкцій, передбачених статтею 46 цього Закону, не звільняє порушників від обов'язку відшкодування збитків підприємствам, установам, організаціям і громадянам, яких вони зазнали внаслідок порушення санітарного законодавства.

Суми штрафів чи фінансових санкцій у розмірі 60 відсотків зараховуються до місцевого бюджету і 30 відсотків — до позабюджетних фондів для забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, 10 відсотків відраховується відповідним установам і закладам державної санітарно-епідеміологічної служби.

Повернення необгрунтовано зарахованої до бюджету суми штрафу або фінансової санкції здійснюється фінансовими органами на підставі рішення органу, який скасував застосування штрафу чи санкцій.

Особливості застосування заходів адміністративного стягнення за порушення санітарного законодавства посадовими особами державної санітарно-епідеміологічної служби Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України визначаються законодавством.

Стаття 48. Цивільно-правова відповідальність за порушення санітарного законодавства

Підприємства, установи, організації, підприємці та громадяни, які порушили санітарне законодавство, що призвело до виникнення захворювань, отруєнь, радіаційних уражень, тривалої або тимчасової втрати працездатності, інвалідності чи смерті людей, зобов'язані відшкодувати збитки громадянам, підприємствам, установам і організаціям, а також компенсувати додаткові витрати органів, установ та закладів санітарно-епідеміологічної служби на проведення санітарних та протиепідемічних заходів і витрати лікувально-профілактичних закладів на надання медичної допомоги потерпілим.

У разі відмови від добровільної компенсації витрат або відшкодування збитків спір розглядається у судовому порядку.

Стаття 49. Кримінальна відповідальність за порушення санітарного законодавства

Діяння проти здоров'я населення, вчинені внаслідок порушення санітарного законодавства, тягнуть за собою кримінальну відповідальність згідно з законом.

Розділ VII. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Стаття 50. Участь України в міжнародному співробітництві

Україна бере участь в міжнародному співробітництві для забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, профілактики захворювань і охорони здоров'я населення.

Україна укладає угоди про розвиток та зміцнення міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, бере участь у діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Стаття 51. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, які передбачені санітарним законодавством України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Президент України
Л.КРАВЧУК.

м. Київ,
24 лютого 1994 року.

Друкується з комп'ютерного набору агентства «Укрінформ».

150
ПРИВАТИЗАЦІЯ
перша хвиля

ВИБИРАЙТЕ ТА ДІЙТЕ

Положення про застосування способів приватизації майна державних підприємств

5.1.5.Комісія в процесі продажу акцій підприємства:
... забезпечує гласність пільгового та відкритого продажу акцій;
...приймає заяви на придбання акцій; укладає договори купівлі-продажу та видає приватизаційні платіжні доручення за результатами проведення підписки на акції; ...видає покупцям на підставі оплачених доручень акції, а в разі їх відсутності — сертифікати акцій;
5.1.6.Роботу комісії організовує голова, який несе персональну відповідальність за її діяльність.

Закон України про приватизацію майна державних підприємств
Розділ IV, ст. 24
1. Кожному громадянину України надається право на безоплатне придбання державного майна на суму одержаного приватизаційного майнового сертифікату.

" П вденазахшляхбуд"
/04322/ 53373; 51543; 50283
буд вництво
·Дн пропетровський р чний порт"
/0562/ 498250;
перевозка вантаж в та пасажир в
"Укрметалургремонт"
/0562/418676
ремонтно—буд вельн роботи
"Дн пропетровський трубний завод "
виготовлення труб
"Атиашбуд"
(0412) 332038
металев конструкц 1
"Буд вництво, матер али, технолог Т"
(0412) 334073;
буд вельн матер али
" Крок "
(0412) 24-18-95
взуття
"Житомирдерев"
(0412) 361243
мебл
"Коростишевський кар'єр"
(04130) 36195; 36192
облицювальн плити
"Новоград-Волинськ мебл "
(04141)53382
мебл
"Завод зварювальних флюс в та скловироб в"
(0612) 348162
флюси зварювальн , посуд
"Завод "Акцент""
(0612) 341010
товари народного вжитку
"Акц онерна судноплавна компан я "Укрр чфлот""
(044)4167487; 4167071;
4168855;4168694
перевозка вантаж в, пасажир в, буд вництво ремонт суден, обслуговування флоту та нш.
" Реклама"
(044) 4176315
рекламн роботи
"Укрволгатехсерв с"
(044)5567510
ремонт автомоб л в "ГАЗ"
"Будмаш"
(044)5565284
буд вельна техн ка, запчастини ;
" Українськ пухов вироби "
(044) 2274216
подушки, ковдри;
"Судоп дйом"
(044) 4177734
п дйом затоплених суден
"Перший експедиц йний заг н п дводних г дротехн чних роб т"
(044)4167885
п дводно-техн чн роботи;
"П'ятий експедиц йний заг н п дводних г дротехн чних роб т
(044) 4173564
п дводно-техн чн роботи;
"Паст вка"
(044)4163413
швейн вироби
"Київський р чний порт"
(044)4168300
вантажн роботи
"Мостобуд"
(044)2234571
буд вництво мост в
Ун вермаг "Україна"
(044)2745022
торг вля
"Київський завод зварювального обладнання"
(044)4414153
зварювальне обладнання
" МЗБК"
(044) 2656026
зал зобетонн конструкц ї;
"Техмашремонт"
(06466)73394
ремонт обладнання;
"Броварис льбуд"
(294)42210
буд вельн роботи
"Броварський кранобуд вний завод "Стр ла""
(294)54300
крани на автомоб льному ходу
"Броварський шиноремонтний завод"
(294)50140
в дновлення шин
"Теплицтехмонтаж"
(294)53374
буд вництво теплиць, овочесховищ
"Соф я"
(044)4166974
трикотажн вироби
"Мел оратор"
(365)29951
мел оративне буд вництво
"Деффа"
(044)4891862; 4890558
вироби з фарфору
"Укренергомонтаж"
(044)4892337
запчастини для котлів та трубопроводів
"Гостомельський склозавод"
(297)32308
склотара
"Миронівський автоагрегатний завод"
(0274)51581
агрегати для автомобілів
"Укртрансселектромонтаж"
(265)67100
монтаж мереж
"Капитанівський цукровий завод "
(05256)91104
цукор
"Луганський домобудівний комбінат№2"
(0642)555004
домобудівництво;
"Східбудсервіс"
(0642)952966
ремонт будинків
"Алчевський домобудівний комбінат"
(06442)20034
домобудівництво
"Алчевський завод будівних конструкцій"
(06442)22208
теплоізоляційні матеріали;
залізобетон
"Теплогорський завод гідрообладнання "
(06244)31120
гірничо-шахтне обладнання
"Львівський каменеоброблювальний завод"
(0322) 649794; 631201; 630225
облицювальні вироби
"Інтерторг"
(0322)620286
торгівля
"Маяк"
(0322)523183
швейні вироби
"Дрогобицький дослідний завод"
(03244)20420
мастила;
"Радехівський "Агротехсервіс" "
(03255)21432
причепи, ангари, транспортні послуги;
"Миколаївмеблі"
(0512)234184
меблі
"Миколаївський монтажно-заготовельний завод"
(0512)252313
металоконструкції різних видів;
"Миколаївський домобудівний комбінат"
(0512)231354;232052
будівельні матеріали
"Місфа"
(0512)246328; 550162
будівельні та монтажні роботи,
"Миколаївзалізобетон -1"
(0512)342056; 350158
залізобетон
"Фірма "Ангела"
(0512)350154
швейні вироби
"Миколаївський будівельний комбінат"
(0512)225037; 220245; 220188
капбудівництво;
"Свецбуд"
(0512)362047; 371382
будівельно-монтажні роботи
"Миколаївський шиноремонтний завод"
(0512)232344; 232348
ремонт автомашин
"Миколаївський кондитер"
(0512)374324
кондитерські вироби
" Очаківський Рибоконсервний комбінат"
(8214)22002;22648
консерви рибні
"Первомайськдизельмаш"
(05161) 43036
дизель-генератори
Одеська обл..
"Альбатрос"
(0482)223157
взуття
"Полтаваелектро"
(05322)75081
будівництво електро мереж
"Полтава -меблі"
(05322)73553
меблі
"Полтавська міжобластна компанія по будівництву легкої промисловості "
(05322)669936
будівельно-монтажні роботи
"Полтавтрансбуд"
(05322)73945; 132055
будівельна продукція
" Карлівська меблева фабрика "
(053462)22474
кухонні меблі
"Кременчуцький річний порт"
(05366)23252
перевозка вантажів і пасажирів
"Управління механізації будівництва"
(05368)42197
"Хорольский молококонсервний комбінат дитячих продуктів"
(05362)91172
дитячі суміші;
"Роменський завод замінювача незбираного молока"
(05448)21003
масло тваринне
"Зоря"
22630
крохмаль

"Алопис"
(0572)227313
тиражування фільмокопій;
"Харківська бісквітна фабрика"
(0572)224491
кондитерські вироби,
"Промбуд-2"
(0572)476245
будівельно монтажні роботи
"Харківський завод електромонтажних виробів"
(0572)278900; 272638
електромонтажні вироби
"Елеватормлинмаш"
(0572)762980
устаткування для зерноперробної промисловості;
"Південтрансттехмонтаж "
(0572)237584
сантехнічні та загальнобудівельні роботи;
"Будмеханізація"
(05522)29987; 29983
будівельні роботи
"Черкасимолоко"
(0472)630570
масло, сир
"Буковинська кераміка"
(03722)23442; 27016
будівельна кераміка
"Розма"
(03722)25315
полімерне взуття
"Чернігівський річковий порт "
(04622)75130
річковий транспорт
"Чернігівреставрація"
(04622)26047
реставраційні роботи
"Фільтр"
(04644) 21084
фільтри на сигарети
"Чернігівський цегельний завод №3"
250010, Україна, Чернігів, вул. Попова,6
керамічна цегла
"Ніжинський пивзавод"
(04632)51582
пиво
"Завод металоконструкцій і металооснащення "
(04622)73897; 77113
металоформи;
"Чернігіввовна"
(04622)142694; 72396
вовна
"Укркабель"
(044)2192645; 2130740; 2192602
кабельна та інша продукція;
"Київ-одяг"
(044)4352154; 4355977
реалізація товарів народного споживання
"Цукравтомат"
(044)4354131
засоби автоматизації технологічних процесів
"Головний інформаційно-обчислювальний центр"
(044)4164012; 4168003
автоматизовані системи управління підприємствами
"Прометей"
(295)55140; 55007
обчислювальна техніка
"Львівський проектний інститут № 14"
(0322)639236; 639127; 630481
проектування підприємств легкої промисловості
"Львівторгресурси"
(0322) 527496; 527493
вторинна сировина
"Підприємство виробничо-технологічної комплектації"
(0322)793324; 793716
матеріально-технічне забезпечення будівельно-монтажних робіт
"ЯВІР"
(0322)726704
меблі
"Миколаївбудмеханізація"
(0512)237126
будівельно-монтажні роботи
"Миколаївське виробничо-торгове взуттєве підприємство "Мико""
(0512)232255
взуття
"Миколаївагротехмонтажхарчопром"
(0512)223113
ремонт, монтаж і налагодження технологічного устаткування
"Сільгоспкомплект"
(0512)362410; 372204
матеріально-технічне забезпечення
"Плодородие"
(0512)373501; 373329
постачально-збутова діяльність
"Фірма "Аура""
(0512)362969
панчішно-шкарпеткові вироби, трикотажні вироби
"Газекспорт"
(0512)350159
постачання, збут, виробництво меблів, транспортні перевезення
"Миколаївський переробний комплекс "Побужжя""
(0512)236050
м'ясо, м'ясні напівфабрикати
"Запчас"
(0512)234185
забезпечення об'єктів нафтової та газової промисловості
"Миколаївський комбінат будівельних виробів "
(0512)235036
залізобетон
" Гілея"
(05161)40006
виготовлення цукру-піску
"Зелений Гай"
(05134)42719; 42995
плоди, виноград
"Донбасатоменергомонтаж"
(05136)45122
будівництво
"Південно-Український домобудівний комбінат"
(05136)25416
будівельно-монтажні роботі
"Еліпс"
(04849)28068
блоки з ніздрюватого бетону
"Медлабортехніка"
(0482)222879
медична лабораторна техніка
"Втормед"
(0482)223088
заготівля та переробка брухту
"Одеський ремонтно-монтажний комбінат"
(0482)238000; 233361
технологічне устаткування для підприємств торгівлі
"Краб"
(0482)223987
електронна продукція, рентгенівська
"Чорноморполіграфметал"
(0482)223470
пакувальні вироби
"Микм'ясотранс"
(0512)235179
автопослуги
"Галантерея"
(03554)21957
синтетичні тканини
"Підволочиська фабрика пластмасових виробів "
(03543)21467
комплектуючі деталі для взуття
"Бережанський скляний завод "
(03548)21253
склопосуд, кахель
"Промтехмонтаж— 2"
(044)2764263
монтаж технологічного обладнання
"Київгума"
(044)2644298
гумові вироби
"Київський міський молочний завод №2"
(044)5177001
молочна продукція
"Запорізькі сільські будівельники"
(0612)643661
будівельно-монтажні роботи
"Легбуд"
(0462)152159
будівельно-монтажні роботи
"Чернігівський плодоовочевий комбінат"
(04622)23115
плодоовочева продукція
"Дружківський завод металовиробів"
(06267)42545; 42410
металовироби
"Завод "Електротехніка""
(0512)230243;
електродвигуни
"Миколаївська виробничо-торговельна фірма "Эвис"
(0512)362085
швейні вироби
" Миколаївський річковий порт"
(0512)342025; 343179
перевезення вантажів і пасажирів
"Миколаївторгмортранс"
(0512)298396; 363398
обслуговування флоту основними видами товарів
"Коростеньський щебзавод"
66525
щебінь
"Севастопольське ремонтно-налагоджувальне управління"
(0692)520552
ремонтно-налагоджувальні роботи

Заяви приймаються з 1 березня по 30 червня 1994 року

150

ПРИВАТИЗАЦІЯ

перша хвиля

ЧАС СТАВАТИ ВЛАСНИКОМ

● З 1 березня 1994 року почався новий етап приватизації в Україні. До продажу за приватизаційні майнові сертифікати громадянам України запропоновані акції 150 підприємств. Інформація щодо них опублікована у газеті «Відомості приватизації».

● Для того, щоб громадяни нашої республіки мали повну та вичерпну інформацію, своєчасно та з більшою користю для себе могли використати свій сертифікат, Фонд державного майна України буде розповсюджувати відомості про продаж акцій у національних засобах масової інформації всіх рівнів.

Додаток 7
до Положення про застосування способів
приватизації майна державних підприємств

Вхідний № ________

У АТ "СТАРТ"
(назва комісії з продажу акцій)

< > ________ 199__ р.
(дата приймання заяви)

ЗАЯВА
на придбання акцій

Емітент

Об'єкт приватизації

00913628 (код за ЗКПО)

АТ "СТАРТ"
(повна назва підприємства - юридичної особи)

327004 (поштовий індекс)

Україна, м. Миколаїв, вул. Садова, 5
(юридична адреса підприємства)

Покупець

Юридична особа

____
(повна назва заявника)

держава ________
(повна офіційна назва держави, де зареєстрований покупець)

керівник ________
(прізвище, ім'я та по батькові; посада)

Ідентифікаційний код покупця за ЗКПО

або

Фізична особа

Петренко Микола Степанович
(прізвище, ім'я та по батькові покупця)

громадянин(ка) України
(повна офіційна назва держави, або ос[illegible])

Адреса 252001 Київ-1, вул. [illegible], 5, кв.10
(поштовий індекс) ([illegible] адреса покупця)

2283199 Телефон | Телефакс | Телекс

Покупець або уповноважена особа Петренко Микола Степанович
(прізвище, ім'я та по батькові)

Паспорт серія [illegible] 689980, виданий <10> січня 1991 р.

ВВС Печерського райвиконкому м. Києва
(назва органу, що видав паспорт)

ЗРАЗОК

Заява

Бажаю придбати ________ акцій
(кількість літерами)

Пільговий продаж акцій

☐ За приватизаційні майнові сертифікати на суму ________ крб.
(цифрами та літерами)

☐ За власні кошти на суму ________ крб.
(цифрами та літерами)

Конкурсний продаж акцій

☒ За приватизаційні майнові сертифікати за ціною (вказується максимальна ціна однієї акції, яку покупець згоден заплатити)

180000 (сто вісімдесят тисяч) крб.
(цифрами та літерами)

Потрібне помітити знаком ☒

________ М.П. <10> березня 1994 р.
(підпис заявника або уповноваженої ним особи) заявника (для юридичної особи) (дата заповнення заяви)

● Як же використати свій приватизаційний сертифікат?

● Перш за все, уважно стежте за інформаційними повідомленнями і зупиніть свій вибір на певному об'єкті приватизації, якому ви віддали перевагу. Ви маєте право брати участь у купівлі акцій будь-якого акціонерного товариства України. Необхідну додаткову інформацію ви зможете отримати, якщо звернетесь до комісії з продажу акцій, адреса та телефони якої будуть вказані в об'яві про продаж акцій.

● Наступним вашим кроком стане написання заяви на придбання акцій, яку ви надішлете або подасте особисто до комісії з продажу акцій обраного вами акціонерного товариства. Бланк заяви, отриманий у поштовому відділенні, заповніть відповідно до зразку. Зробіть це правильно, без помилок та чітко вкажіть необхідні дані.

● Надішліть заповнений бланк заяви рекомендованим листом на адресу комісії з продажу акцій — це буде ваш третій крок. Запам'ятайте: у заяві необхідно вказати кількість акцій та максимальну ціну, за якою ви бажаєте придбати одну акцію. Після закінчення строку прийняття заяв (4 місяці), комісія з продажу акцій визначає ціну однієї акції відповідно до попиту. Протягом місяця ви отримаєте платіжне доручення, з яким вам необхідно звернутися до районного відділення Ощадбанку України за місцем проживання. Це доручення є підставою для відкриття приватизаційного рахунку, з якого буде проведено розрахунок за акції, які ви бажаєте придбати.

● І, нарешті, головне: придбані акції ви зможете отримати у комісії з продажу акцій особисто або цінним листом, який комісія надішле за вашою адресою протягом одного місяця з дня розрахунку.

Питання, які майбутній покупець акцій може з'ясувати у комісії з продажу акцій:

● Номінальна вартість акцій.
● Кількість акцій, яка запропонована до відкритого продажу.
● Що виробляє підприємство.
● Чи було прибутковим підприємство протягом останніх 5 років.
● Рівень рентабельності підприємства.
● Приблизний розмір дивідендів та час їх можливої сплати.
● Скільки прийнято заяв на придбання акцій на момент вашого звернення?
● Коли можна ознайомитись з підприємством (якщо ви мешканець міста, в якому воно розташоване).

Закон не забороняє вам, як майбутньому інвестору, ознайомитись з планом приватизації та бізнес-планом підприємства.

Комісії з продажу акцій повинні приймати ваші заяви з 1 березня по 30 червня 1994 року. Відмова комісії у прийомі вашої заяви є порушенням законодавства України з приватизаці та ваших громадянських прав.

Понеділок, 11 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Всесміх. «Вишневі усмішки».
10.10 Худ.фільм «Ніагара».
11.45 Мультфільм.
12.00 УТН.
12.10 К.Гольдоні. «Шинкарка». Вистава Київського театру на Подолі.
16.00 УТН.
16.10 Новини високої моди.
16.35 «Без протоколу». Аналітична програма.
17.20 Для дітей. «Казка про кота». Вистава Херсонського обласного музично-драматичного театру.
18.10 Добрий знак.
18.20 М.Сільванський. Сюїта для скрипки і фортепіано.
18.35 Ближче до діла.
19.00 УТН.
19.10 Версія.
19.30 «Одесити на світовій сцені». Музична програма.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.35 Мобільний сотовий зв'язок в Україні.
21.50 Все про кіно.
22.35 Одеській кіностудії — 75. Худ.фільм «В'язень замку Іф». Фільм 1. 1 серія.
23.50 Вечірній концерт.
0.15 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 «Файненшл таймс».
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 Прем'єра худ.телесеріалу «Гарячев та інші». 22 серія — «Почати спочатку».
9.15 Гол.
9.45 Город цілий рік.
10.20 Зоряний час.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Життя і політика. Мовчання не золото.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Підприємець.
15.20 Естрадний концерт.
15.30 «Ти пам'ятаєш, товаришу...». Передача для ветеранів.
16.10 Зоряний час.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Документи і долі.
17.30 Мініатюра.
17.45 Погода.
17.50 Гол.
18.20 Прем'єра худ.телесеріалу «Гарячев та інші». 22 серія — «Почати спочатку».
18.55 «Ми». Авторська програма В.Познера.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 «Пройти, що відпущено». Ю. Соломін.
21.40 Прес-експрес.
21.50 Хокей. Кубок МХЛ. Півфінал. У перерві — Новини.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

15.00 Вісті.
15.20 Бізнес в Росії.
15.50 Там-там новини.
16.05 Нова лінія.
16.50 Спасіння 911.
17.45 Повернення. Ю.Шевельов.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Воронченко.
19.10 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Візитка.
20.05 Фільмоскоп.
20.35 До 100-річчя кінематографа. Світове кіно[illegible] уле. Худ.фільм «Тріумф 10 г[illegible]діаторів».
22.15 Бескиди культури. Прем'єра.
22.30 СІТ-3.
22.40 Фортуна. Комерційний огляд.
22.50 Сьогодні на сьогодні.
23.00 Вікна.
23.30 Про-відео.
0.10 СІТ-3.

Вівторок, 12 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Сьогодні — Всесвітній день авіації і космонавтики. Док.фільм «Гагарін, я вас любила».
9.05 Доброго вам здоров'я. Хірургічне лікування серцево-судинних захворювань і порушень мозкового кровообігу.
9.35 Все про кіно.
10.20 З перших вуст. Випуск 2.
10.55 Худ.фільм «В'язень замку Іф». Фільм 1. 1 серія.
12.00 УТН.
12.10 Естрадний концерт.
12.40 Худ.фільм «Довгі проводи».
16.00 УТН.
16.10 Юні музиканти України.
16.35 Освітній канал для школярів. Українська література. В.Винниченко. «Сонячна машина»; На всі руки майстер. Декоративне ковальство.
17.20 Синтез. Космічна фірма «Хартрон».
17.40 Дивовижний світ природи. Наук.-поп.фільм «Сайгаки».
18.00 Кубок України з футболу. 1/4 фіналу. «Карпати»—«Волинь». 2 тайм.
18.45 Телетехнотека.
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.35 Фінансовий огляд.
19.50 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Візитна картка». Банк «Україна» — сільському господарству.
20.30 Реклама.
20.35 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Запитуйте — відповідаємо. Питання приватизації. Діалог із заступником голови Фонду Держмайна України Олександром Капцовим.
22.15 Одеській кіностудії — 75. Худ.фільм «В'язень замку Іф». Фільм 1. 2 серія.
23.20 «Останки».
23.50 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 Веселі нотки.
8.40 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 1 серія.
9.40 Людина і закон.
10.10 У вихорі танцю.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Сьоме небо.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Підприємець.
15.10 Справа.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Сойєра».
15.50 «Чарівний світ, або Сінема».
16.10 440 герц.
16.50 Азбука власника.
17.00 Новини.
17.25 Юрій Гагарін. Громадянин світу.
17.40 Погода.
17.45 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 1 серія.
18.45 За рядком протоколу.
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Бомонд.
21.00 Золотий шлягер.
21.45 Ретроспективний показ фільмів режисера Л.Пчолкіна. «Справа».
23.15 Новини.
23.20 Прес-експрес.
23.30 МТБ.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділових людей.
7.30 «Син Землі». Док.фільм.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.30 Без ретуші.
9.25 Мульти-пульти.
9.35 Телегазета.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
15.00 Вісті.
15.20 Мульти-пульти.
15.50 Там-там новини.
16.05 Нова лінія.
16.50 М-трест.
17.05 Людина справи.
17.35 Свято кожного дня.
17.50 Простіше простого.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» пропонує.
19.15 Кримінальна хроніка тижня.
19.25 Подробиці.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 303 серія.
20.25 Візитка. Оксана Марченко.
20.30 «Приват-ТБ» представляє: «Дітвора», «Вісті з-під парти».
21.00 СНН.
21.30 «Приват-ТБ» представляє: «Ух, ти.», «Денс блок».
22.25 Візитка.
22.30 СІТ-3.
22.40 Зворотний зв'язок.
22.50 Худ.фільм на ваше прохання.
0.00 Про-відео.
0.30 СІТ-3.

Середа, 13 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Фінансовий огляд.
8.25 Україна і світ.
8.45 Свічадо. Реальність неможливого.
9.30 Худ.фільм «В'язень замку Іф». Фільм 1. 2 серія.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Допоміжні алгоритми. Розв'язання задач.
11.05 Співає Ольга Басистюк.
11.40 Шкільний екран. 11 кл. Українська література. Ліна Костенко. «Маруся Чурай».
12.10 УТН.
12.20 Худ.телефільм «Пригоди Буратіно». 1 серія.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Писанка-мальованка».
16.40 Клас-юніор-бізнес.
17.40 Господарем на землі.
18.10 Фільм-концерт «Нам дзвони не грали».
18.45 Телефільм «Крокодил пустелі».
19.00 УТН.
19.10 Таланти і меценати.
19.45 Дзвони Чорнобиля.
20.25 Мультфільм «Пригоди в королівстві». 8 серія.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Одеській кіностудії — 75. Худ.фільм «В'язень замку Іф». Фільм 2.
23.20 Молодіжна студія. «Нон-стоп-рандеву».
0.20 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 «Сорока».
8.40 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 2 серія.
9.40 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.30 Джем.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Прес-експрес.
11.30 Фільми режисера Ю.Белянкіна. «Молитва Сергію».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Підприємець.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Сойєра».
15.50 Джем.
16.20 Прем'єра мультфільму «Літаючий будинок». 33 серія.
16.50 Загадка СБ.
17.00 Новини.
17.25 Телерадіокомпанія «Мир». Самі про себе.
17.40 Документи і долі.
17.45 Погода.
17.50 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 2 серія.
18.50 Прем'єра док.телефільму «Російська рулетка Микити Хрущова». 1 серія.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Замок мистецтв.
21.20 Футбол. Ліга чемпіонів. «Галатасарай» (Стамбул, Турція) - «Спартак» (Москва, Росія). У перерві — 23.15 Прес-експрес.
23.20 Новини.
23.30 Футбол. Ліга чемпіонів.

УТ-2, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730
7.00 Час ділових людей.
7.30 Вінілові джунглі.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.25 Мульти-пульти.
8.35 Худ.фільм «Санта-Барбара». 303 серія.
9.25 Ранковий концерт.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
15.00 Вісті.
15.20 Студія «Рост».
15.50 Там-там новини.
16.05 Телегазета.
16.10 Нова лінія.
16.55 Рубежі.
17.10 Прем'єра док.фільму «Жінки світу» (США). 12 серія.
17.40 Здорово живеш.
17.55 Свято кожного дня.
18.05 «Експоцентр» представляє.
18.10 Л-клуб.
18.55 Київська панорама.
19.15 «Хіала» пропонує.
19.25 Подробиці.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 304 серія.
20.25 Старі структури — нове мислення. Із циклу «Як себе нагодувати?».
20.55 Студія «Укртелефільм» представляє: «Від «А» до «Я». З історії міста Коростеня».
21.35 Оракул.
22.20 Гала-концерт фестивалю «Марія».

Четвер, 14 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Чарівні звуки вальсу. Твори Й.Штрауса. Диригент — Ганс Закель.
8.55 Родовід.
9.25 Еники-беники.
9.55 Кераміка Лариси Антонової.
10.30 Худ.фільм «В'язень замку Іф». Фільм 2.
12.00 УТН.
12.10 Худ.фільм «Пригоди Буратіно». 2 серія.
13.20 Туристичними маршрутами.
16.00 УТН.
16.10 Казки Асканії-Нова.
16.35 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. Підсумки фізичної олімпіади. Історія України. Гетьманська держава.
17.35 Вервиця.
18.10 Чарівна регата. Передача 1.
18.40 Наше коріння.
19.00 УТН.
19.10 Фінансовий огляд.
19.25 Програма Ізраїльського телебачення, присвячена 46-й річниці незалежності Ізраїлю.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Продовження програми Ізраїльського телебачення.
23.10 Молодіжна студія «Гарт».
0.10 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 «Крилатий вісличок». Мультфільм.
8.30 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 3 серія.
9.30 У світі тварин (з сурдоперекладом).
10.10 ... До 16 і старші.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Футбол. Ліга чемпіонів. «Монако» (Франція) - «Барселона» (Іспанія). 2 тайм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Підприємець.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Сойєра».
15.50 Грає ансамбль «Вечірній дзвін».
16.10 ... До 16 і старші.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 «Близький Схід: нові реальності».
17.40 Документи і долі.
17.45 Погода.
17.50 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 3 серія.
18.50 Прем'єра док.телефільму «Російська рулетка Микити Хрущова». 2 серія.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Лотто «Мільйон».
21.15 Презентація фільмів французького режисера П.Бунюеля.
21.30 Вперше на телеканалі «Останкіно». Худ.фільм «Денна красуня» (Франція-Італія).
23.20 Прес-експрес.
23.30 Новини.
23.35 Академія. Родинна розважальна програма.

УТ-2, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділових людей.
7.30 Золота шпора.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.25 Поїхали.
8.35 Худ.телефільм «Санта-Барбара». 304 серія.
9.25 Телегазета.
9.30 Антракт.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
15.00 Вісті.
15.20 Студія «Рост».
15.50 Там-там новини.
16.05 Нова лінія.
16.50 Мульти-пульти.
17.00 Будні.
17.45 Свято кожного дня.
17.55 «Хроно». У світі авто- і мотоспорту.
18.25 Світла печаль художника. В.Франчук.
18.50 Київська панорама.
19.10 Митниця.
19.25 Подробиці.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 305 серія.
20.25 Тележурнал «Право».
21.10 Енциклопедія українознавства і тернистий шлях України.
21.45 Естрадний феєрверк.
22.45 Зірки говорять.
22.50 Спортивна карусель.
22.55 Фантастика міста Пітера.

П'ятниця, 15 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Фінансовий огляд.
8.25 У мандрах. Чернігівщина.
9.20 Худ.фільм «Убити «Шакала».
10.35 Шкільний екран. 5 клас. Музика. Народна пісня і танець — найдавніші види народної творчості.
11.05 Концерт оркестру Національної гвардії України.
11.40 Шкільний екран. 10 кл. Світова література. А.Чехов у Ялті.
12.00 УТН.
12.10 Молодіжна студія «Гарт».
16.00 УТН.
16.10 «Селям, друзі». Концерт гагаузької пісні.
16.40 Собор. Архімандрит Климентій Шептицький.
17.15 Чарівна регата. Передача 2.
17.45 Док.фільм «Люди з номерами» («Галичина-фільм»).
18.45 Ділові відомості.
19.00 УТН.
19.10 З перших вуст. Випуск 3.
19.40 З концертів «Київ-мюзик-фест».
20.20 Громадська думка.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Арт-майдан.
22.55 Літературно-мистецька студія «Основа». Л.Костенко.
23.45 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Фільм — дітям. «Небезпечний приз».
8.40 Фільм — дітям. «Де це бачено, де це чувано».
9.05 Мультфільм.
9.15 Футбол. На шляху до Уемблі.
10.20 Америка з М. Таратутою.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Правнуки Гомера». Гумористична програма.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Підприємець.
15.05 Бізнес-клас.
15.10 «Тривожна неділя». Худ.фільм.
16.35 Співає О.Ведерников.
16.50 Азбука власника.
17.00 Новини.
17.25 Новини культури.
17.40 Людина і закон.
18.10 Погода.
18.15 Америка з М.Таратутою.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 У клубі детективів. Худ.фільм «Убивство на Ждановській».
22.15 Людина тижня.
22.35 «Оба-на»
23.15 Новини.
23.25 Прес-експрес.
23.35 Музобоз.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730
7.00 Час ділових людей.
7.30 Рек-тайм.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.25 Поїхали.
8.35 Худ.телефільм «Санта-Барбара». 305 серія.
9.25 Телегазета.
9.30 Антракт.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
15.00 Вісті.
15.20 «Ностальжі» — музика всіх поколінь.
15.50 Там-там новини.
16.05 «Військовий кур'єр».
16.20 Нова лінія.
16.50 Дісней по п'ятницях. «Лівша». Худ.- публ.фільм.
17.45 Свято кожного дня.
17.55 Золотий фонд України. Концерт за участю Д.Петриненко і К.Огнєвого.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Футбол як футбол.
21.00 Віннер-до.
21.10 МТБ. «Перший погляд».
21.40 Віннер-після.
22.00 Всесвітні розваги.
22.20 «Не святі горщики ліплять». Частина 1.
22.30 СІТ-3.
22.40 Сьогодні на сьогодні.
22.50 Класика світового кінематографа. Худ.фільм Р.Клера «Нічні красуні».
0.30 Про-відео.
1.00 СІТ-3.

Дніпропетровський міськвиконком збирав ватажків саме новоявлених приватних і напівприватних фірм та підприємств, щоб ближче познайомитися з ними і порозумітися. Подавалося, коротше, так: щоби надалі підтримувати тих, котрі займаються виробництвом чи надають послуги населенню, наповнюють ринок товарами і створюють нові робочі місця. Але насправді влаштувати зустріч міську владу змусили скрута з відрахуваннями до бюджету. Підприємства державного сектора «лягають на бік», то, може, приватні здатні бодай якось поповнювати «казну»?

ЗАКОНСЕРВОВАНА ІДЕЯ

А з'ясувалося, що надія примарна. Приватний бізнес також сідає на мілину. У місті зареєстровано майже чотири з половиною тисячі малих підприємств і фірм. Чітко усвідомлюємо, що чимало з них від початку були приречені, бо розраховували тільки на «комерцію». Але на один копил усіх міряти не слід. Якщо приватному підприємцю не вдалося розгорнути певного виробництва, то це аж ніяк не означає, що він і не збирався ним займатися. І вже поза всяким сумнів, що молоді бізнесмени переважно сподівалися на успіх у конкретній справі. Та ось у міськвиконкомі зібралися посланці лише трьох десятків «уцілілих» підприємств. Негусто, правда ж? Але чому?

Відповісти на це запитання погодився директор науково-виробничого підприємства «Технологія-РС» Григорій Солод — один з небагатьох, хто брав участь у цій міськвиконкомівській нараді.

Передусім Григорій Віталійович повідав, як народилася фірма, заснована ним і його побратимом Володимиром Резниковим. Обидва вони свого часу закінчили інженерно-будівельний інститут. Потім Солод потрапив до проектного інституту, а Резников залишився у рідному інженерно-будівельному на кафедрі будматеріалів. Отож хлопці вочевидь мали голови на плечах, що й підтверджували своєю винахідливістю та кмітливістю.

— Але по-справжньому розвернутися нам не давали змоги, — каже Григорій Солод. — Професура, даруйте, гальмувала будь-яку нову пропозицію, коли щоб пробити її — або чекай своєї пори, або наживай недоброзичливців, або кланяйся і ділися ідеями. А ми розробили нову технологію виготовлення деревинно-волокнистих і деревинно-стружкових плит, ДВП та ДСП, як їх називають, а втілити її ніяк не могли...

Тож і фірму заснували, щоб нарешті запровадити власну технологію — ось у чому річ. Починали з нуля, без «впливової» спонсорської підтримки і кредитів. Суть задуму — використовувати для пресування плит відходи теслярського виробництва, не лише стружку, але й тирсу, а не спеціально подрібнювати для цього хорошу деревину, як роблять це за наявними технологіями. Та «самодіяльна» лабораторія Резникова і Солода, може, знову нічого не домоглася б, якби не віднайшла спільників аж... у Латвії. Там знайшла замовників на своє нестандартне обладнання. Відтак з'явилися жадані кошти, щоб і самим «вдома» налагоджувати таке підприємство — віднайшлися начебто були охочі будувати його у Кривому Розі, де придатних відходів для пресування задосить.

З другого боку, співробітництво з латвійцями, яким бракувало смол, потрібних для виготовлення ДСП і ДВП «вивело» молодих дніпропетровських підприємців на контакти з луганськими хіміками. Складалися, по суті, ті нові економічні зв'язки, на які ми всі сподіваємося. Цим же наче готувалися неабиякі перспективи, бо продукція, виготовлена за технологією Резникова та Солода, за якістю та надійністю значно переважала «традиційну» й відразу здобула чималого попиту.

— Та недовго втішалися ми надіями, — зітхає Григорій Солод. — У латвійців свої перипетії в економіці, для нас вони скінчилися ввічливою відмовою на подальше співробітництво. От і відпала у нас можливість заробляти, щоб самотужки розвиватися вдома, а «багатих» компаньйонів в Україні досі знайти не вдавалося, тепер і зовсім марно, мабуть, на це сподіватися...

Збагнули, отже, ситуацію: науково-виробниче підприємство двох достоту талановитих бізнесменів, з'ясувалося, нині нікому не потрібне і гине в зародку. Дивовижно, але факт: якби хлопці махнули рукою на свою затію та кинулися, як багато хто нині, сповна в «комерцію», неодмінно процвітали б. Їхня фірма й так чи не єдина сьогодні на Придніпров'ї, котра надійно забезпечує бездоганними ДВП та ДСП підприємства деревообробної і меблевої промисловості. Проте найдивніше все ж інше: «Наївні романтики» доби наших економічних реформ Григорій Солод та Володимир Резников продовжують віддавати перевагу виробництву, намагаючись поки що втриматися бодай кустарним цехом, випуском теслярських виробів та послугами на зразок опоряджувальних робіт із застосуванням своєї «фірмової» продукції.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Від редакції: Так і хочеться докинути, чи й дочекаються взагалі Г. Солод та В. Резников, коли напрацьована ними технологія знадобиться комусь в Україні? А може, уже тепер знайдуться зацікавлені і здатні допомогти їм налагодити непересічне виробництво? Тоді телефонуйте до Дніпропетровська — 46-10-22.

Репліка

Схоже до соціального замовлення...

Останнім часом у засобах масової інформації з'являються матеріали, спрямовані на дискримінацію акціонерних товариств і банків. Нічого не пропонуючи натомість, автори публікацій огульно критикують фондовий ринок держави, однобоко трактуючи систему нарахування дивідендів за акціями та іншими цінними паперами. Але ж сьогодні саме ці структури намагаються захистити гроші своїх вкладників від шалених витків інфляції, гарантуючи у порівнянні з державними структурами більш високі відсотки на вклади. Саме вони активно займаються благодійністю, надаючи допомогу малозабезпеченим, чорнобильцям, дітям і хворим.

Неконструктивна критика, спрямована на розпалення пристрастей навколо акціонерних товариств і банків — це спроба відкинути нас назад до Держстрахування і ощадкас. Але ж і без економічних викладок зрозуміло, що майбутнє за ринковими структурами, які сформувалися останніми роками. Саме вони стоять за відродження економіки України. Особливих нападок зазнають такі відомі й популярні компанії, як «Меркурій», «ОМЕТА inster», банки «Градобанк», «INKO», «Відродження», вкладниками і клієнтами яких є кожен п'ятий киянин. Неважко здогадатись, хто стоїть за цими публікаціями. Ретрогради, хто за вчорашній день, хто проти реформування економіки, програючи місце у парламенті демократично настроєним юристам, економістам, підприємцям, господарникам і професіональним політикам, намагаються підірвати довіру в населення до всього нового, прогресивного. І галас у пресі на цю тему, схоже, скидається на соціальне замовлення.

Але хоч би як було, нове проб'є собі дорогу. За ним майбутнє. Як кажуть, назад дороги немає.

Петро ДЕМЧЕНКО.
Київ.

Субота, 16 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 «Європа: молодь і фольклор».
9.00 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
9.30 «Галицька ревія». Естрадна програма.
10.10 Рідна мова.
10.25 Доброго вам здоров'я. Луганський обласний центр охорони материнства і дитинства.
10.50 В.Винниченко. «Між двох сил». Вистава Львівського молодіжного театру ім.Л.Курбаса.
12.50 Худ.телефільм «Сільва». 1 серія.
13.55 Український хоровий спів. Випуск 1.
14.30 Блага вість з Ріком Реннером.
15.00 УТН.
15.10 Худ.телефільм «Сільва». 2 серія.
16.30 Наше коло.
17.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Нива». 2 тайм.
17.45 Мультфільм.
18.00 Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Чорноморець». 2 тайм.
18.45 «Пам'ять». Згадаємо всіх поіменно.
19.00 УТН.
19.10 Хроніка МВС.
19.25 «Маленький принц» сучасної хореографії. Концерт-нарис про головного балетмейстера Театру опери та балету для дітей та юнацтва України Г.Ковтуна.
20.05 Вікно в Америку.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Вперше на екрані УТ. Худ.фільм «Ха-Бі-Аси».
23.05 Українська красуня-94.
0.20 УТН.

Канал «Останкіно»

6.40 Ранкова розминка.
6.55 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Спорт-шанс.
8.00 «Марафон-15» — малятам.
8.30 Телерадіокомпанія «Мир».
9.55 Ранкова пошта.
10.25 «Смак».
10.40 Портрет режисера В.Кобрина.
11.10 Книжковий двір.
11.50 Мультфільм.
12.00 Фолк-клуб «Руда трава».
12.30 Худ.фільм «Вулиця, повна несподіванок».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ.телефільму «Рінальдо Рінальдіні — отаман розбійників». 9 серія.
14.50 Лабіринт. Великі клопоти малого бізнесу.
15.20 Спортивна програма «Ультра-сі».
16.05 Чекайте відповіді.
16.35 У світі тварин.
17.15 Брейн-ринг.
18.05 Прем'єра рубрики «До і після». Суботній тележурнал.
18.50 Прем'єра худ.телефільму «Чудова пара». 10 серія.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Прем'єра худ.телефільму «Квітка пристрасті». 1 серія.
21.45 Авторський вечір Е.Колмановського.
22.50 Новини. Погода.
23.00 Астролябія.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

7.00 Вісті.
7.25 «Віртуози 2000 року».
8.00 Студія «Рост».
8.30 «Парламентський тиждень».
9.00 «Довгими зимовими вечорами у Моршанську».
9.30 Пілігрим.
10.10 До Москви — далеко.
10.55 Пам'яті Т. Абуладзе. «Я, бабуся, Іліко та Іларіон». Худ.фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Телеерудит.
13.25 Великий хокей.
13.55 «Ангел за пічкою»
14.25 Футбол без кордонів.
15.20 Відеопоезія. І. Анненський.
15.30 «Зірки Америки».
16.00 Прем'єра мультфільму «Міша».
16.10 Вечір романса.
16.55 Худ.фільм «Міський романс».
18.30 Точка зору.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 «Вітаїр» і «Reebok» представляють: «А-дія».
19.30 СНН.
20.00 Хіт-рік.
20.35 «Мегапол» представляє.
20.50 «Не святі горщики ліплять». Частина 2.
21.00 Ток-шоу «Чорний кіт».
21.25 Банк «Україна» — надійність, стабільність.
21.40 Вечірні розваги для дорослих у прямому ефірі.
22.20 Сьогодні на сьогодні.
22.30 СІТ-3.
22.40 Візитка.
22.45 Євразія-ТБ представляє. Худ.фільм «Джанго знову наносить удар».
0.30 Про-відео.
1.00 СІТ-3.

Неділя, 17 квітня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Для дітей. Вперше на екрані УТ. Худ.фільм «Перекид через голову».
10.45 «На варті».
11.30 До Міжнародного дня пам'ятників та історичних місць. Прем'єра док. фільмів «Часи прадавні», «Місто на Кучманському шляху».
12.20 «Телетеатр» представляє. В.Бойчук. «Приречені». Прем'єра телевистави.
13.15 «Менора».
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 «Бахтале». Циганська музика.
16.40 Балет... Балет... Балет...
17.05 Наші ювіляри. Заслужена артистка України Клара Лабик.
17.45 Артистичне казино.
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.20 І знову разом.
20.20 Спорткур'єр.
20.30 Мультфільм «Суперкнига-2». 8 серія.
21.00 УТН.
21.25 Новини високої моди.
22.00 «Без протоколу». Аналітична програма.
22.30 Худ.фільм «Передай далі».
23.50 Далеке літо. Співають зірки української естради.
0.20 УТН.

Канал «Останкіно»

6.45 Ранкова розминка.
7.00 Година сили духу.
8.00 Тиха година.
8.30 З ранку раненько.
9.00 Полігон.
9.30 «Спортлото».
9.45 Доки всі вдома.
10.15 Розумники і розумниці.
10.55 Мультфільм.
11.05 Нове покоління вибирає.
11.45 Під знаком «Пі».
12.30 Провінція.
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телерадіокомпанія «Мир».
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Шпаргалка.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Кіт Фелікс», «Справжні мисливці за привидами».
16.45 Панорама. Щотижнева міжнародна програма.
17.25 Живе дерево ремесел.
17.30 Новини.
17.50 Золота труба Едді Рознера.
18.40 Телелоція.
18.55 Погода.
19.00 КВК-94. 1/8 фіналу.
21.00 Неділя.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Великий театр. Дні і вечори.
22.50 Автошоу.
23.05 Новини.
23.15 Велика прогулянка.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

7.00 Вісті.
7.30 «Вепси».
7.50 Мультфільм.
8.00 Студія «Рост».
8.30 Доброго ранку, Європо.
9.00 Кращі ігри НБА.
10.00 Ати-бати...
10.30 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
11.00 «Шкільний вальс». Худ.фільм.
12.30 «Віконечка». Лялькова мініатюра.
12.40 Шість соток.
13.00 Вісті.
13.20 «Не вирубати...»
13.35 Російська енциклопедія. «Імперія і революція». Частина 3.
14.05 У світі тварин.
15.00 Чемпіонат світу з автогонок у класі «Формула-1». Гран-прі Пасифік.
17.00 Чарівний світ Діснея. «Гуфі та його команда», «Чорний плащ».
17.55 «Яхад».
18.40 Обличчям до столиці.
19.10 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.15 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Капітан-відео.
20.20 «Не святі горщики ліплять» Частина 3.
20.30 Сезон.
20.50 Худ.фільм «Сеньйорита». 95, 96 серії.
21.50 Короткі зустрічі. Лія Ахеджакова.
22.30 СІТ-3.
22.40 Телесеріал «Следжхаммер». 3 серія.
23.10 Сіті Текін.
23.55 СІТ-3.
0.00 Про-відео.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 312077.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311065.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».